

Ovenstående oplysninger er ikke korrekte. Institutet for Blinde og Svagsynede hører under Københavns Kommune og kan som Børneklivnikken ikke betegnes som en undervisningsinstitution. Institutet giver heller ikke tilbud til børn. Institutet for Blinde og Svagsynede hører under samme bekendtgørelse nr. 927 af 08/12/1997 og betegnes som udgangspunkt som en revalideringsinstitution, hvor specialrådgivning og undervisning er delelementer.

Lov om Forberedende Voksenundervisning (FVU)

Med overførslen af ordblindundervisningen til FVU-loven samles læseindsatsområdet i en enkelt lov. Myndighedsansvaret overgår til staten og den daglige administration af FVU-undervisningen og ordblindundervisningen varetages fremover af voksenuddannelsescentrene, der har pligt til at anvende driftsoverenskomster for at sikre et tilstrækkeligt varieret og fleksibelt tilbud i en rimelig geografisk afstand.

Nuværende driftsoverenskomster overgår uforandret til staten pr. 1. januar 2007 og vil være gældende frem til 31. december 2008, hvor der indføres et nyt tak-sametersystem for VUC. Optagelsesproceduren varetages af VUC, og det er intentionen med loven, at lederen på VUC får ansvaret for, at den enkelte borger tilbydes et relevant undervisningsforløb med udsigt til progression i læsefærdighederne.

VUC får ansvaret for informationsindsatsen for såvel egen som driftsoverenskomsterparternes tilbud. Tilsynet med undervisningen flyttes fra amtsrådet (Københavns Kommune) til staten. De nuværende FVU-råd, der rådgiver om undervisningen, nedlægges, og opgaverne overføres til regionerne.

Social- og Sundhedsskolen mister ved lovforslagets gennemførelse sin status som automatisk FVU-udbyder og skal derfor fremover have driftsoverenskomst med VUC. Forvaltningen ser ingen problemer heri. Begrundelsen er det fremtidige bofællesskab og det tætte samarbejde, der allerede eksisterer.

Herudover sker der ingen begrænsninger i institutionstyper, der kan indgå driftsoverenskomst.

Københavns Kommunes bemærkninger

Københavns Kommune beklager, at ordblindundervisningen sammen med FVU-undervisningen overgår til staten. Omfanget af begge typer undervisning er i Københavns Kommune tilstrækkeligt stort til at sikre kvalitet og bredde i udbuddet.

Kommunen finder det imidlertid tilfredsstillende, at læseundervisningen samles i en enkelt lov. På den måde kan opnås en forenkling og koordination af læse-, skrive- og stavetilluddene til voksne. Kommunen finder det desuden positivt, at der i forbindelse med ordblindundervisningen skal tilbydes uddannelses- og erhvervsvejledning.

Den fortsatte mulighed for spredningen af undervisningen via driftsoverenskomster finder kommunen værdifuld. Spredningen tilgodeser undervisningens

flexibilitet og den lette geografiske adgang samt muligheden for at tilbyde FVU på andre uddannelsesinstitutioner for voksne.

Ad 4. Lov om ændring af lov om produktionsskoler, lov om støtte til folkeoplysende voksenundervisning, frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde og daghøjskoler samt Folkeuniversitet (folkeoplysningsloven) og forskellige andre love på Undervisningsministeriets område.

Produktionsskoler

Med nærværende lovforslag bortfalder amtskommunernes ydelse af grundtilskud og kompetencer på produktionsskoleområdet. Det vil sige, at det fremover alene er kommunerne, der yder eller fratager grundtilskud til produktionsskolerne, og det er kommunalbestyrelserne, der godkender produktionsskolernes vedtægter.

Dette forslag har ingen konsekvenser for Københavns Kommune, hvor alene Københavns Kommune har ydet grundtilskud.

Amtsrådets repræsentation i bestyrelsen for produktionsskolen bortfalder og overgår til regionsrådet som følge af rådets koordinerende funktioner, bl.a. i forbindelse med den geografiske placering af udbuddet af ungdomsuddannelser i regionen.

Den amtskommunale repræsentation i Rådet om Kortuddannedes Fortsatte Uddannelse overgår til regionsrådene i forening. Rådet om Kortuddannedes Fortsatte Uddannelse består af en formand og 18 medlemmer, hvoraf et medlem udpeges efter indstilling fra Amtsrådsforeningen i Danmark. Denne plads bortfalder pr. 1. januar 2007, således at der fremover udpeges et medlem fra regionsrådene i forening.

Finansieringen af befordringsordningen for produktionsskoleelever, der udløser statstilskud, overgår til staten. Efter produktionsskolelovens § 18, stk. 2, varetages amtsrådets opgaver vedrørende befordringsordningen i Bornholms, Frederiksberg og Københavns Kommuner af kommunalbestyrelsen. Kommunalreformen indebærer, at de nævnte kommuner ikke længere skal varetage opgaver vedrørende befordringsordningen for produktionsskolernes deltagere.

Lovforslaget medfører en ændring af befordringsordningen for produktionsskoleelever, der udløser statstilskud. Denne opgave overføres fra Københavns Kommune til staten.

Derudover indeholder lovforslaget udelukkende konsekvensrettelser som følge af kommunalreformen og anternes nedlæggelse.

Københavns Kommune ydede pr. 1. januar 2004 grundtilskud til fem produktionsskoler.

Københavns Kommunes bemærkninger

Københavns Kommune har ingen bemærkninger til lovforslaget om produktionsskoler.

Daghøjskoler

Med lovforslaget bortfalder amtskommunernes ydelse af grundtilskud og kompetencer på daghøjskoleområdet. Det vil sige, at det fremover alene er kommunalbestyrelserne, der kan træffe beslutning om at yde tilskud m.v. til daghøjskoler.

Lovforslaget indeholder udelukkende konsekvensrettelser som følge af kommunalreformen og amternes nedlæggelse.

Københavns Kommune ydede pr. 1. januar 2004 grundtilskud til ni daghøjskoler.

Københavns Kommunes bemærkninger

Københavns Kommune har ingen bemærkninger til lovforslaget om og daghøjskoler.

Folkeoplysende voksenundervisning og frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde

Kommunerne kan i henhold til Folkeoplysningsloven vederlagsfrit gøre brug af statslige og amtskommunale lokaler. Ifølge lovforslaget vil denne adgang blive fastholdt også efter 1. januar 2007, hvor gymnasier, hf-kurser m.m. overgår til at være statsligt selvejende institutioner.

Kommunerne skal fortsat alene betale de udgifter, der er knyttet til brugen af faciliteten. Det kan være udgifter til el, varme, rengøring og vagt, der er knyttet til de folkeoplysende enheders brug af faciliteten. Det er i overensstemmelse med den praksis, der allerede er i dag, når Københavns Kommune f.eks. gør brug af faciliteterne på Institut for Idræt.

Da Københavns Kommune både er primær- og amtskommune har der imidlertid ikke hidtil været en udskillelse af de driftsudgifter, der direkte er relateret til de folkeoplysende aktiviteter på gymnasierne.

Københavns Kommunes bemærkninger

Københavns Kommune skal gøre opmærksom på, at der ved overførsel af gymnasierne og HF-centre til statsligt selveje skal tages stilling til, hvor meget Københavns Kommune skal betale for brug af faciliteterne.

Til
Indenrigs- og sundhedsminister Lars Løkke Rasmussen
Socialminister Eva Kjer Hansen
Beskæftigelsesminister Claus Hjorth Frederiksen
Undervisningsminister Ulla Tørnæs
Trafikminister Flemming Hansen

2.1.2.12-2004-2047
SK/FUJ
6. januar 2005

Vedr. bemærkninger til forskellige udkast til lovforslag som følge af kommunalreformen.

Landsforeningen LEV har vurderet på de fremlagte 48 udkast til lovforslag på forskellige ministres områder. Af disse 48 har 26 udkast til lovforslag ikke haft relevans for landsforeningens målgruppe af mennesker med udviklingshæmning og deres pårørende. 22 udkast til lovforslag er således blevet vurderet, og der er knyttet bemærkninger til 11 udkast til lovforslag. Bemærkningerne er blevet til efter en administrativ forberedelse, et intensivt udvalgs arbejde og en demokratisk høring blandt landsforeningens 16 geografiske kredse og 19 tilsluttede foreninger.

Landsforeningens bemærkninger er delt i en generel del, der giver landsforeningens syn på kommunalreformen på tværs af de enkelte ministres områder, og en specifik del, hvor landsforeningen kommenterer de relevante udkast til lovforslag. Dertil kommer et særligt notat om VISO, der er vedlagt dette høringssvar.

Fra begyndelsen har landsforeningen været betænkelig ved en afskaffelse af et regionalt led med myndighedsansvar. Landsforeningen er usikker på, hvordan kommunerne og regionerne i den nye struktur kan opretholde tilbuddene til grupper af udviklingshæmmede med specielle og komplekse funktionsforstyrrelser og de heraf afledte specielle og komplicerede behov. Erfaringsmæssigt har de eksisterende kommuner - små som store - haft vanskeligt ved at dække behovene for landsforeningens brede målgruppe. På grund af den hidtidige opgavefordeling mellem amter og kommuner har kun få kommuner valgt at påtage sig opgaverne omkring udviklingshæmmede med de mest specialiserede behov. Derfor er det også forståeligt, at kommunernes erfaringer med disse opgaver, i dag, ikke er store. Kun praksis kan vise, om kommunerne med tiden kan løfte opgaverne i større udstrækning end de gør i dag. Det afgørende lige nu er at stille balancerede krav til kommunerne, give dem optimale betingelser for udvikling og ikke mindst give dem kvalificerede partnere.

Landsforeningen hilser det derfor velkomment, at regionerne kan fortsætte med at drive tilbuddene, som amtskommunerne i dag driver og har myndighedsansvaret for. Landsforeningen skal minde om, at indenrigs- og sundhedsministeren på regeringens vegne ved fremlæggelse af de 48 udkast til lovforslagene fremhævede, *at kommunalreformen skal ses som en fortsættelse af den glidende decentralisering, som pågår og har pågået i de seneste tre årtier.*

Det er landsforeningens opfattelse, at regeringen samtidig med at indgyde kommunerne mod til at påtage sig flere opgaver også bør opfordre kommunerne til at vise besindighed og i samarbejde med de kommende regioner planlægge en balanceret udvikling af fremtidens tilbud til mennesker med udviklingshæmning. Hurtige hjemtagninger af tilbud til kommunens driftsansvar og der af følgende underminering af det overblik, som amtskommunerne har skabt over behovene, kan kun få som resultat, at der sker en afspecialisering og faglig fragmentering af tilbuddene til udviklingshæmmede. Der vil med de forventede kommunistørrelser blive behov for regional varetægelse af tilbud, når det gælder de mest specialiserede behov. Landsforeningen finder det betænkeligt, at regionerne ikke kan fokusere brugernes behov, men kun kan fokusere på de behov, som kommunerne markerer ved deres *skøn*. Regionerne må gives en udviklingspligt, så nye tilbud kan udvikles på tværs af de enkelte kommuners fremtidige skøn. I sidste ende må brugerne i grænselandet mellem flere leverandører sikres valgmuligheder mellem flere tilbud, så brugerne ikke stavnsbindes. Brugere og brugernes repræsentanter skal være en del af den *samlede* fremtidige planlægning. Regeringen og Folketinget skal præcist beskrive, hvordan kommuner, regioner og brugerne skal samarbejde om den fremtidige udvikling af tilbudene.

Landsforeningen ser en række muligheder i de statslige jobcentre for at få en målrettet og systematisk indsats mod at få udviklingshæmmede i erhverv.

Der er også mange muligheder i skabelsen af en national videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO), der kan samle viden og erfaringer på det sociale område, og kæde viden og erfaringer sammen med specialiseret udredning og specialrådgivning. Som det har indgået i de hidtidige forhandlinger med Amtsrådsforeningen i Udviklingscenter for Specialrådgivning forventer landsforeningen, at VISO bliver en selvstændig organisation uden om statslige styrelser og med sin egen bestyrelse. En faglig bestyrelse er *ikke* et tilstrækkeligt grundlag for VISOs opbygning og udvikling eller for sikring af den nødvendige brugerindflydelse. Landsforeningen mangler også, i forslaget, præcision omkring det tværsektorielle samarbejde i VISO mellem social-, undervisnings-, beskæftigelses- og sundhedsområdet. Der mangler et handlekraftigt udspil for at gøre udredningerne mere end vejledende, ligesom der også omkring den nationale organisation mangler regeringens handlekraft, når det gælder at udnytte den historiske chance for at tage skridt til etablering af handicapforskning i Danmark.

Når det gælder VISO vil landsforeningen gå så langt at sige, at VISOs muligheder for at samle og aktivere ekspertisen i Danmark omkring de specialiserede behov er en nødvendig forudsætning for, at kommunalreformen og den ændrede opgavefordeling skal få et positivt udfald for mennesker med udviklingshæmning i Danmark. Uden en klar forbedring af VISO på de nævnte områder kan landsforeningen ikke tilslutte sig reformen. (Landsforeningen skal henvise til det vedlagte notat om VISO)

Af statslige initiativer til gavn for mennesker med udviklingshæmninger savner landsforeningen en *klar* statslig forpligtelse, når det gælder en egentlig ungdomsuddannelse til unge med udviklingshæmning. Evalueringsrapporten fra december 2003 (Evalueringsinstituttet i Danmark – EVA) påpeger, at Danmark er langt bagud, når det gælder at sikre denne sidste gruppe retten til ungdomsuddannelse. Det er ikke godt nok at henvise til voksenspecialundervisningen i kommunerne. Ungdomsuddannelse skal give kompetencer, og udviklingshæmmede er kompetente, hvis de får muligheder for at blive det. Landsforeningen

skal opfordre regeringen til at benytte lejligheden til at give unge udviklingshæmmede denne mulighed. Som landsforeningen vurderer det, er der bred politisk opbakning til et sådant skridt, så hvorfor ikke tage det nu? Som en følge af førtidspensionsreformen er det ikke længere sådan, at udviklingshæmmede automatisk skal "overføres" direkte fra skole til en fuld forsørgelse gennem førtidspension i kombination med en opbevaring på et aktivitets- og samværstilbud. Ungdomsuddannelsen er en nødvendighed for at forberede unge udviklingshæmmede til en aktiv voksentilværelse.

Et sidste element, som landsforeningen generelt vil fremhæve, er spørgsmålet om *brugerindflydelsen*. Landsforeningen hilser de lovpligtige Handicapråd i kommunerne velkommen. Det opfordres til, at de gives de nødvendige kompetencer til at få afgørende indflydelse på udviklingen af tilbuddene til mennesker med handicap i kommunerne, samt ikke mindst for kommunernes håndtering af samarbejdet med regionen såvel som private leverandører. Landsforeningen ser ikke brugerindflydelse i regionerne i de fremsendte forslag. For landsforeningens målgruppe af udviklingshæmmede vil der være tale om et betragteligt antal af pladser, hvorfor der vil være behov for at fortsætte det formaliserede samarbejde mellem brugere og driftsansvarlig myndighed, som er etableret under amtskommunerne. Landsforeningen savner også et centralt statsligt udviklingsråd med brugerrepræsentation, som kan samle billedet af den nationale udvikling på tværs af de regionale udviklingsråd.

Regeringen fremlægger kommunalreformen som afsæt for nye muligheder, hvor kommunerne skal være borgernes kommuner, og regionerne skal være kommunernes regioner. Ønsket er en forbedret indsats overfor borgeren. Landsforeningen har tilladt sig at leve med i den vision, og skal hermed fremlægge sin specifikke analyse af de fremlagte udkast til lovforslag.

Indenrigsministeriets område.

Forslag til Lov om forpligtende kommunale samarbejder:

Landsforeningen skal påpege, at samarbejdet efter § 1, stk. 2, 4) litra a også bør omfatte:

Lov om social service § 12, der omhandler rådgivningstilbud til voksne med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Denne rådgivning kræver en del erfaring og derfor et tilstrækkeligt underlag af borgere med udviklingshæmning.

Lov om social service § 42, der omhandler dækning af tabt arbejdsfortjeneste. Tildeling af denne ydelse forudsætter ofte en vanskelig udredning og helhedsforståelse af barnets tilstand og familiens situation. Derudover skal der gives en kompliceret rådgivning om ydelsens påvirkning af familiens livssituation mange år fremover.

Dele af Lov om social service § 52, der omhandler mulighederne for anbringelse. Når det gælder børn og unge med udviklingshæmning og deres anbringelse midlertidigt i aflastning eller permanent i døgntilbud, stilles der store krav til sagsbehandlingen ikke mindst, når det gælder en grundig udredning af barnet og en helhedsbetragtning af familiens situation. Derudover skal der findes og vurderes egnede tilbud.

Sundhedsministeriets område.

Udkast til forslag til Sundhedsloven:

Landsforeningen hilser det velkommen, at der i udkast til forslag til sundhedsloven samles en række love på sundhedsområdet i én lov. Dette medvirker til at give et overblik på området. Landsforeningen finder dog, at det bør overvejes at videreføre formålsparagrafferne fra en række af de videreførte love i forslaget til sundhedsloven. Der kan peges på formålsparagrafferne i Lov om patienters retsstilling, i Lov om patientsikkerhed i sundhedsvæsenet og i Lov om tandpleje. Formålsparagrafferne rummer de politiske målsætninger, derfor er de vigtige.

Landsforeningen finder det meget positivt, at Lov om sterilisation og kastration bliver overført fra Justitsministeriet til Sundhedsloven. Det er vedvarende blevet påpeget af landsforeningen, at denne lov var placeret i det forkerte ministerium.

Landsforeningen skal generelt påpege, at der med samling af en række love i Sundhedsloven, og det der af følgende overblik over området, falder kraftigt i øjnene, at der er meget lidt brugerindflydelse på sundhedsområdet. Det er vigtigt, at der igangsættes et arbejde på at skabe brugerråd el. lign., hvor der forekommer konstante og afgrænsede brugergrupper. Mennesker med handicap er en sådan gruppe. Der skal opfordres til, at der nedsættes et arbejdsudvalg under sundhedsministeren, der kan se nærmere på brugerindflydelse i sundhedssektoren.

På fire specifikke områder skal landsforeningen bemærke følgende:

Kapitel 64 – specialeplanlægningen:

En af landsforeningens særlige interesser på sundhedsområdet er specialeplanlægningen behandlet i forslag til sundhedslovens i kapitel 64, §§ 202 til 204. Landsforeningens målgrupper – de forskellige grupper med udviklingshæmning – er stærkt afhængig af adgang til speciel ekspertise indenfor en række lægelige specialer. Landsforeningen har en oplevelse af de hidtidige fire årige specialefastlæggelser og placeringen af specialerne som en meget lukket proces, hvor brugernes mulighed for påvirkninger først kommer ind, når processen reelt er afsluttet. Den hidtidige meget korte høringsrunde har mildt sagt haft et "demokratisk underskud". Landsforeningen har eksempelvis gennem flere år søgt at få fastlagt et særligt speciale, når det gælder udviklingshæmmede med sindslidelser, hvilket kun er sporadisk lykkedes i form af etablering af et Videnscenter for psykiatri og udviklingshæmning (VIPO) på Psykiatrisk Hospital i Risskov. Der bør på dette område fastlægges et egentlig speciale, hvor der også indgår sengeafdeling. Der er også fra landsforeningens side påpeget behovet for specialer på andre områder.

Landsforeningen skal opfordre til, at handicaporganisationerne gives en særlig ret til at udtale sig om specialeplanlægningen tidligere i processen, hvor der reelt er muligheder for indflydelse. Der kan være en række områder, hvor brugerne – mennesker med handicap – mere præcis ved hvor ekspertisen mangler i forbindelse med en række undersøgelses- og behandlingsmuligheder.

Kapitel 37 – amtstandpleje:

Det kan på den ene side konstateres, at det er gået langsomt med udviklingen af amtstandplejen på trods af de ekstra ressourcer, der for få år siden blev tilført til området til udbygningen af amtstandplejen. For at opnå effektivitet er der i bl.a. tre amter lavet en fælles amtstandpleje til betjening af især mennesker med udviklingshæmning. Disse erfaringer tyder på, at grundlaget for en specialiseret amtstandpleje endda burde være større end de nuværende amter. Omvendt vil vi også på den anden side understrege, at behovet for en specialiseret tandpleje er stort, hvorfor der bør tilstræbes en relativ stor nærhed til borgeren, herunder en geografisk nærhed til det sociale område, hvor den samlede målgruppe for den specialiserede tandpleje modtager øvrige servicetilbud.

Det er således landsforeningens opfattelse, at der igen bør sættes særlig opmærksomhed på den specialiserede tandpleje for at sikre en balanceret udvikling fremover. Landsforeningen skal foreslå, at der nedsættes et særligt udlægningsudvalg på dette område, hvor også landsforeningen får plads.

Kapitel 39 – genoptræning:

Landsforeningen skal påpege, at begrebet "genoptræning" er for snævert, når det gælder mennesker med handicap. Begrebet "rehabilitering" bør introduceres i sundhedsloven, idet dette begreb både er mere moderne og bredt dækkende for de behov, der følger af sygdom/ulykke og *funktionsforstyrrelser/funktionsnedsættelser*. Landsforeningen skal henvise til høringssvaret fra De Samvirkende Invalideorganisationer (DSI) for en nærmere diskussion af rehabiliteringsbegrebet

§ 214 og 215 – Sundhedsstyrelsens tilsyn med institutioner efter Lov om social service:

Landsforeningen skal påpege, at der er et særligt behov for tilsyn med de sundhedsmæssige forhold i større boformer efter Lov om social service. Større boformer med mere end 12 beboere bør betegnes som institutionelle boligtyper, hvor der ikke er tale om en mindre og lukket kreds af personer, der kan sammenlignes med en privat husholdning. De hygiejniske forhold i de større boformer bør underkastes tilsyn, så der ikke opstår sager, som den sag vi for nylig kunne se i Ribe amt.

Det skal derfor foreslås, at større boformer (med mere end 12 beboere) efter Lov om social service kapitel 20 også underkastes tilsyn efter § 214, samt at der fastsættes nærmere regler for de sundhedsmæssige forhold efter § 215.

Kapitel 10 – tolkebistand:

Landsforeningen har to bemærkninger at knytte til § 51 om tolkebistand.

For det første skal landsforeningen påpege, at stk. 2 har en uheldig følgevirkning for mennesker med handicap og især mennesker med udviklingshæmning af anden etnisk baggrund end dansk. Grupper med kognitive og indlæringsmæssige vanskeligheder kan have vanskeligt ved at lære dansk, hvorfor de i deres fulde livstid kan have behov for tolkning i forbindelse med en ofte hyppig brug af behandlingstilbuddene. Stk. 2 rummer således en

uhensigtsmæssig men formentlig utilsigtet diskriminering af mennesker med kognitive og indlæringsmæssige vanskeligheder af anden etnisk oprindelse end dansk.

For det andet skal landsforeningen påpege, at der ikke kun er behov for tolkebistand fra et fremmedsprog til dansk. Der kan også i kommunikationen med personer med kognitive og indlæringsmæssige vanskeligheder være kommunikationsvanskeligheder, der kan gøre brug af tolkebistand nødvendig. Mennesker med udviklingshæmning anvender ofte alternative og udvidende kommunikationsformer og sprogsystemer, der kan tolkes til verbal dansk. Disse mennesker skal også have vederlagsfri tolkebistand. Tolkeproblemet er en af hovedårsagerne til, at sundhedsvæsnet ikke effektivt har kunnet løfte opgaver efter flytningen af sundhedsopgaverne fra Statens Åndsvageforsorg til det almene sundhedssystem

Landsforeningen skal benytte lejligheden til at påpege, at den nye Sundhedslov ikke løser problemet omkring den sociale støtte og assistance, der er nødvendig, når mennesker med udviklingshæmning indlægges på hospitalerne. Udviklingshæmmede føler sig ofte som helt fremmede på et sygehus/en hospitalsafdeling. De forstår ofte ikke i tilstrækkeligt omfang det, der sker omkring dem. De har derfor brug for en person sammen med dem mange timer i døgnet for at kunne føle sig trygge og for at kunne medvirke til behandlingen. I dag er tildelingen af denne personlige sociale assistance en finansiell kamp mellem hospitalet og det sociale tilbud, hvor den pågældende bor. Ofte ender det med at forældrene/ botilbudet bærer omkostningen ved at være til stede 24 timer i døgnet, fordi de to systemer ikke kan blive enige og det udviklingshæmmede menneske er uden støtte og assistance. Mennesket med udviklingshæmning er således uden retslig sikring af støtte i forbindelse med hospitalsophold. Der bør skabes klarhed over hvem, der har opgaven og bærer udgiften.

Socialministeriets område.

Udkast til forslag til Lov om social service:

Kommuner og regioner – kapitel 2, 31, 33 og 34:

Landsforeningen hilser velkommen, at regionerne jf. lovforslaget efter aftale med kommunerne kan videreføre de nuværende tilbud i amterne til mennesker med udviklingshæmning, når det gælder midlertidige og varige boformer (§§ 107, stk. 2 og 108), beskyttet beskæftigelse og aktivitets- og samværstilbud (§§ 103 og 104), døgninstitutioner til børn og unge (§ 67, stk. 2), samt de tilbud om service og anden bistand, der følger af §§ 83-88, 97,98 og 102. Det er også tilfredsstillende, at regionerne får en forpligtelse til at yde specialrådgivning fra disse tilbud til kommunerne og borgere i kommunerne. Det er dog landsforeningens opfattelse, at denne organisering af tilbuddene efterlader en række spørgsmål om den regionale forsyningspligt og især dens udmøntning i praksis.

Med hensyn til takster skal landsforeningen understrege vigtigheden af, at fastlæggelsen af principper for beregning af taksterne på pladserne sker ud fra princippet om, at al service ifølge loven tager udgangspunkt i borgerens individuelle behov. Sådan som disse bl.a. skal være beskrevet gennem handleplanerne jf. § 140. Der må ikke indføres takster på typer af tilbud, når tilbuddene skal være individuelt tilpasset den enkelte. Taksameter-princippet har været udbredt i bl.a. den offentlige sektors sociale tilbud. Ved overgangen fra bistandsloven til serviceloven blev det understreget, at borgernes behov er forskellige, hvorfor til-

buddene også skal være individuelle. Med tilpasning af serviceloven til strukturreformen er der en historisk chance for at komme taksameter-princippet til livs og igen sætte fokus på tilbuddenes individuelle karakter.

Det er ikke umiddelbart gennemskueligt for landsforeningen, hvordan finansieringen af de regionale tilbud skal finde sted. Det er forstået, at tilbuddene skal finansieres via takster, som kommunerne betaler for pladserne. Dette er som nævnt et problem for landsforeningen, der ser faren for at skabe et hierarki af typer af tilbud, som brugerne skal passes ind i frem for at få løst individuelle behov. Landsforeningen forstår, at regionerne skal sikres en objektiv finansiering for omkostningerne til udvikling og planlægning, ligesom der skal afsættes ressourcer til specialrådgivning fra tilbuddene. Disse – uden for tilbudene lovfastede aktiviteter – skal finansieres, så pladspriserne i sidste ende kan være sammenlignelige med kommunale eller private tilbud, der ikke har de forpligtelser, som regionerne har ifølge loven. Af hensyn til forståelsen af den fremtidige finansieringsmodel skal loven og dens bemærkninger gøres mere gennemskuelige og præcise.

Når det gælder konkurrence mellem leverandører af tilbud ser landsforeningen en risiko for, at kommunerne vil vælge billigere tilbud, også selvom tilbuddet ligger i en anden region. Der bør beskrives en takstpolitik og bestemmelser, der forhindrer kommunerne i at nedbryde nærhedsprincippet, som ideologisk ligger til grund for forliget om kommunalreformen. Det må klart i loven formuleres, at kommunerne ikke må vægte økonomiske grunde. En visitation må altid have sit grundlag i personens behov og den mest optimale faglige løsning på imødegåelse af disse behov.

Landsforeningen finder, at de et årige aftaler jf. § 6 ikke sikrer den nødvendige langtidsplanlægning omkring tilbuddene til mennesker med udviklingshæmning. Der hersker også usikkerhed omkring det økonomiske fundament for tilbudene, idet der kan vise sig et misforhold mellem den kommunale forventning til brug af tilbuddene (markeret i den årlige redegørelse) og så det faktiske forbrug af tilbuddene, der via taksterne sikrer økonomien. Den årlige rammeaftale bliver et afgørende værktøj til løsning af disse usikkerheder. Det er derfor ikke betryggende, at lovtæksten ikke foreskriver, hvordan uenigheder om rammeaftalen skal afklares. Ophæves grundlaget for al virksomhed, hvis der ikke kan indgås en rammeaftale? Falder rammeaftalen, hvis én kommune ikke kan tilslutte sig rammeaftalen. Regionerne kan jo ikke finansiere tilbuddene uden om kommunerne.

Reelt vil det være regionerne, der har det egentlige overblik over den kortsigtede efterspørgsel efter boformer, institutioner og tilbud, idet de både på tværs af regionerne og kommunerne kender efterspørgslen. Men hvem sikrer overblik over den langsigtede efterspørgsel? Hvordan er det korte og langsigtede forhold mellem forhåndsbestillinger og beredskab? Regionerne bør kende og kunne forpligtes på tendensen over tid, dvs. kommunerne bør forpligtes til at opgøre estimat over det langsigtede behov. Allerede i dag ser landsforeningen dette som amtskommunernes svaghed, idet hverken amtskommune eller kommuner er forpligtet til at opgøre og meddele hinanden det langsigtede behov for dag- og klubtilbud til børn og unge eller bo- og beskæftigelsestilbud til voksne. Ofte ser det ud til at komme bag på både kommuner og amter, at tilbuddene efterspørges. Dertil kommer, at kommunerne generelt set har svært ved at forudse de vanskeligste og mest komplicerede enkeltsager.

Der opstår endelig et misforhold, når det gælder akutpladser. Det er jo reelt kommunerne, der skal acceptere rammeaftalen, der jo bl.a. skal fastlægge prisen på tilbuddene. Ønsker kommunerne en stram planlægning uden den nødvendige ekstra kapacitet til at imødekomme de akutte og pludseligt opståede behov, som vi kender omkring mennesker med udviklingshæmning, så kan regionerne reelt set ikke opretholde de nødvendige tilbud, som brugerne efterspørger. Kan der etableres sanktioner overfor kommuner, der ikke i tilstrækkelig grad forudser behovene for tilbud? Bliver der retningslinier for en vis overkapacitet med henblik på akut opståede behov? Og kan det klares gennem ministerielle retningslinier. Vil der blive givet ministeriet beføjelser til at sætte en kommune under administration, hvis kommunen i praksis ikke kan planlægge efter de faktiske behov?

Landsforeningen hilser det velkommen, at tilsyn med boformer, institutioner og tilbud følger med driftsansvaret, når det gælder kommunerne og regionerne. Kommunerne kan ikke føre det nødvendige tilsyn med de regionale tilbud, ligesom de heller ikke kan sikre opfølgning på indberetninger omkring magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten i de regionale boformer, institutioner og tilbud. Det er dog uklart, hvorvidt kommunens beslutning om magtanvendelse kan gælde i de regionale tilbud, dvs. om en bemyndigelse kan uddelegeres til regionen og regionens ansatte. Samme forhold gør sig i øvrigt gældende for personer fra Grønland og Færøerne. Det er også juridisk uklart, hvorvidt regionerne i forhold til driften af de regionale boformer, institutioner og tilbud er omfattet af den omsorgsforpligtelse, der beskrives i § 82, når de på vegne af kommunerne opretholder eller etablerer tilbud efter loven. I dag hersker der en lignende uklarhed, når det gælder de selvejende og private boformer, institutioner og tilbud. Lovens § 82 bør præciseres, når det gælder de situationer, hvor kommunen indgår aftaler med andre leverandører.

Landsforeningen mener, at der bør stilles en række krav i forbindelse med kommunernes overtagelse af amtskommunale eller fremover regionale tilbud. Derfor ser landsforeningen frem til, at socialministeren jf. § 186, stk. 2 og § 190, stk. 3 fremkommer med retningslinier for den kommunale overtagelse. Landsforeningen skal foreslå, at der anslås en balance-ret og behersket udvikling over tid, hvor der fokuseres på en overtagelse af de tilbud, der overvejende bruges af kommunens egne borgere. Overtager kommunen tilbud skal kommunen sikre en fortsat drift for en årrække, dvs. tilbud må ikke blot overtages for en nedlukning eller afvikling. Kommunen bør før en overtagelse kunne dokumentere erfaring med lignende tilbud eller en samlet udviklingsplan på området, som tilbuddet dækker. Det skal sikres, at fagligheden fastholdes og kommer til at indgå i et udviklende miljø. En hjemtagning af tilbud – uanset om tilbuddet dækker kommunens egne borgere eller borgere fra flere kommuner – må ikke ende i en sammenblanding af forskellige og indbyrdes uforlignelige brugergrupper, fordi brugerunderlaget skrider. Endelig er det landsforeningens klare opfattelse, at brugere/beboere skal høres i processen.

Er der tale om tilbud, som rækker væsentligt udover kommunens egne borgere, bør der stilles krav til enighed mellem amtskommunen (senere regionen) og kommunerne om en enkelt kommunes overtagelse af et tilbud. Landsforeningen ser klart en risiko for en udhuling af beredskabet for at klare de specialiserede behov, ligesom der over tid kan ske en afspecialisering. Derfor bør decentraliseringen ske glidende og efter en bevidst planlægning regionen og kommunerne imellem.

Endelig når det gælder boliger finder landsforeningen det positivt, at regionsrådet skal udarbejde en udviklingsplan jf. § 9 for boformer og institutioner med mere end 100 pladser. Landsforeningen skal dog foreslå, at pladsantallet sættes væsentlig lavere, da hensigten må være at afskaffe de institutionelle ramme.

Landsforeningen hilser det velkommen, at der nedsættes udviklingsråd for en fire årig periode. Det er dog landsforeningens håb, at der vil være lydhørhed for en forlængelse af udviklingsrådenes funktionsperiode, hvis det viser sig, at der stadig foregår en væsentlig transformation og udvikling af de nye strukturer.

Landsforeningen savner også et centralt udviklingsråd, der kan danne et samlet overblik over kommunalreformens konsekvenser og udviklingen på de forskellige serviceområder, ligesom det kan lave en samlet vurdering af udviklingen i det tværsektorielle samarbejde mellem social-, undervisnings- og sundhedsområdet.

Rådgivning – kapitel 3:

Selvom lovforslaget udelukkende med redaktionelle ændringer og ændringer som følge af strukturformen viderefører de eksisterende paragrafer vedrørende rådgivning skal landsforeningen påpege, at rådgivningen efter § 11, stk. 3 ligesom anden rådgivning efter §§ 11 og 12, når det gælder personer med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, bør være opsøgende. Det bør også i loven påpeges, at rådgivningen efter §§ 11, stk. 3 og 12, stk. 1 og 2 ikke alene kan ske i samarbejde med kommunen, men også om nødvendigt bør ske i samarbejde med specialrådgivningen i regionerne jf. bemærkningerne til § 5 og med VISO jf. § 13.

Når det gælder § 12, stk. 2 sammenholdt med bl.a. § 5, stk. 2, er det uklart, hvor den nuværende rådgivning efter nuværende § 97, stk. 2 skal varetages. Som udgangspunkt forstår landsforeningen, at al rådgivning om hjælpemidler som princip ligger i kommunerne. Regionsrådet kan dog jf. § 5, stk. 2 medvirke til at fremskaffe hjælpemidler, dvs. de nuværende hjælpemiddelcentraler eller hjælpemiddelenheder kan videreføres i regioner, hvilket må betyde, at de også foretager rådgivning af kommunerne og borgerne, når det gælder hjælpemidler. Derudover blev det ved arbejdet med serviceloven klart, at de særlige hjælpemidler jf. nuværende § 97, stk. 2 kun vanskeligt kunne varetages i kommunerne. Selv blandt de forventede større kommuner vil hovedparten ikke kunne håndtere de særlige IT- og kommunikationshjælpemidler til mennesker med udviklingshæmning. Der kræves en særlig ekspertise og et meget stort volumen for at opretholde denne ekspertise. VISO, Hjælpemiddelinstitutet og kommunikationscentrene (videreføres formentlig af regionerne jf. ændringerne på de forskellige love på undervisningsområdet) vil have denne ekspertise, når det gælder landsforeningens målgruppe med meget specielle behov, men VISO vil ikke få en forpligtelse til at lave udredning jf. § 13. Erfaringerne viser, at der allerede i dag på grund af manglende kvalificeret udredning og af økonomiske grunde er tilbageholdenhed med at bevilge de nødvendige IT- og kommunikationshjælpemidler. Det vil ikke blive bedre ved overføring af opgaven fra amterne til kommunerne.

VISO - § 13:

Det skal igen understreges, at landsforeningen ser VISO som et kardinalpunkt, når det gælder tilslutning til kommunalreformen. Landsforeningen ser VISO som en historisk mulighed for at samle indsatsen omkring viden og specialrådgivning i Danmark. Dertil kommer, at den ekspertise, der samles i VISO, vil kunne udgøre kernen i den meget specialiserede udredning af børn, unge og voksne med de meste specialiserede og komplekse funktionsforstyrrelser. Som nævnt tidligere i indledningen ser landsforeningen en række mangler i beskrivelsen af VISO i loven og dens bemærkninger.

Landsforeningen forstår § 13, stk. 2, 2. pkt. således, at kommunerne skal træffe en afgørelse om henvisning, samt at denne afgørelse er omfattet af den generelle klageadgang jf. loven. Er denne opfattelse forkert bør der ske en præcisering af loven. Kommunerne bør også gives en forpligtelse til at følge den vejledning, der kommer ud af udredningen. Det kan ikke være meningen, at brugerne skal kæmpe for at få en henvisning til VISO, hvis den er berettiget, og efterfølgende skal kæmpe for at få kommunerne til at følge den vejledning, der kommer ud af udredningen. VISO har jf. § 13, stk. 3 afgørelsen, om der skal ydes tilbud om udredning, så uberettigede henvisninger vil kunne sorteres fra af VISO selv. Landsforeningen så gerne, at borgerne fik en direkte ret til at henvende sig til VISO, når det gælder specialrådgivning og udredning. Ligesom landsforeningen mener kommunerne som et minimum skal forpligtes til at redegøre for den specialrådgivning, der er foretaget af VISO, og hvorfor de følger eller ikke følger den givne rådgivning og udredning.

Endvidere forventer Landsforeningen, at VISO fremover i den samlede organisering af VISO skal sikre fokus og faglig forankring på de områder, der ikke i dag er dækket af de nuværende videnscentre m.m.

I loven og dens bemærkninger lægges der op til etablering af en samlet central enhed, der skal være kernen i et netværk af videnshavere og med personer med specialrådgivning og udrednings ekspertise. Landsforeningen finder det vigtigt, at der kommer en sådan samlet og central enhed. Det er landsforeningens opfattelse, at VISO skal etableres uafhængig af statsadministrationen i ministeriet. VISO skal ikke underlægges eller være en styrelse. VISO skal have sin egen ledelse og en faglig bestyrelse er ikke tilstrækkelig til at styre opbygningen og udviklingen. Det er vigtigt at sikre brugerindflydelsen på VISOs virksomhed, hvorfor etableringen af en bestyrelse for VISO med brugerrepræsentation er et krav. Landsforeningen skal dog påpege, at – med mindre brugerrepræsentationen gøres meget bred – så vil en bestyrelse kun vanskeligt være dækkende for de mangeartede behov, VISO skal tilgodese. Landsforeningen skal derfor foreslå nedsættelse af fagråd under bestyrelsen. Disse fagråd bør være beskrevet i lovtæksten.

En af manglerne ved det eksisterende videnssystem på det sociale område i dag er den manglende sammenhæng til handicapforskningen. VISO bør gives en generel forpligtelse til at koordinere og deltage i forskningsvirksomhed. Dette skal ikke kun gælde på hjælpemiddelområdet. Handicapforskning generelt – men især på det sociale område – er klart underprioriteret i Danmark. Der bør ved denne historiske lejlighed gives en særlig bevilling til VISO, så der kan skabes et systematisk afsæt for handicapforskning i Danmark. VISO bør selv deltage i forskning, men bør også via særlige puljer eller årsværk rettet mod

de etablerede forskningsinstitutioner og -miljøer kunne stimulere forskningen i disse institutioner og miljøer.

Endelig hilser landsforeningen det særdeles velkommen, at handicaporganisationerne skal indgå i bestyrelsen for VISO. Landsforeningen påtager sig gerne sin del af ansvaret omkring udviklingen af VISO.

[Der skal henvises til vedlagte særlige notat om VISO]

Brugerinddragelse m.m. – kapitel 5:

Landsforeningen finder, at der i loven bør foreskrives en forpligtelse for regionerne til inddragelse af brugerne, så de får mulighed for at få indflydelse på tilrettelæggelsen og udnyttelsen af boformer, institutioner og tilbud efter § 5, stk. 1-3. Regionerne er en vigtig part, når det gælder forsynings- og tilsynspligten, samt tillige når det gælder udviklingen jf. §§ 6 og 9. Regionerne bør også have brugerråd – både omkring de enkelte tilbud og generelt i forhold til planlægningen og udviklingen af tilbuddene.

En indirekte brugerindflydelse gennem kommunernes handicapråd m.m. er ikke tilstrækkelig.

I forlængelse heraf skal regionerne forpligtes på at formulere en skriftlig handicappolitik i samarbejde med et regionalt handicapråd/brugerråd. Denne politik skal baseres på "FNs standardregler om lige muligheder for handicappede."

Dag- og klubtilbud til børn og unge - §§ 32 og 36:

I den gældende Lov om social service beskriver §§ 18 og 25, at tilskud og egenbetaling i særlige dag- og klubtilbud beregnes efter regler, som socialministeren fastsætter. I lovforslaget er disse bestemmelser ikke medtaget, og ej heller omfattet af tilskuds- og egenbetalingsregler for de almindelige dagtilbud. De særlige dagtilbud giver i udpræget grad tilbud om særlig pædagogisk og behandlingsmæssig støtte til de udviklingsbehov, som børn og unge med særlige behov har. Denne pædagogiske støtte og behandling må ikke være et tilbud, som forældrene af økonomiske grunde må takke nej til. Tilbuddene er vigtige for barnet. Der bør således være en begrænset og rimelig egenbetaling, og tilbuddene bør også på grund af børnenes handicap følges af tilbud om transport til og fra dag- eller klubtilbudet.

Kapitel 11 særlig støtte til børn og unge - § 52 m.fl.:

Landsforeningen finder, at der i sammenhængen mellem §§ 52, 55, 66 og 67 er sket en tydeliggørelse af de mulige støtteforanstaltninger, der kan gives til familien og barnet/den unge (herunder også familien og barnet/den unge med udviklingshæmning). Landsforeningen finder dog, at mulighederne – jf. den nuværende § 40 – for at yde støtte til eller tilbyde ophold på kost- og efterskoler ikke fremgår af lovforslaget. Landsforeningen skal foreslå, at der sker en præcisering af § 66, eller at kost- og efterskoler nævnes i bemærkningerne til § 66, så der ikke hersker tvivl om, at anbringelsessteder også kan omfatte kost- og efterskoler. Flere grupper af udviklingshæmmede har behov for særlig støtte for at kunne benyt-

te kost- og efterskoler. Disse tilbud er tillige vigtige for både familien og den unge, når der skal ske en frigørelse fra forældrehjemmet, og hvor der er behov for at sikre et mere skærmende miljø ved sociale eller adfærdsmæssige problemer i tilknytning til udviklingshæmningen. Et efterskoletilbud kan for gruppen af socialt belastede udviklingshæmmede modvirke en uheldig social udvikling og dens følger i form af kriminalitet og misbrug. Et efterskoletilbud kan medvirke til etablering af venskaber, dvs. dannelse af netværk, hvilket især er vigtigt, fordi ensomhed er et dokumenteret problem blandt mennesker med udviklingshæmning.

Derudover mener landsforeningen også, at der sker en forringelse ved at fjerne de tidligere punkter 8) og 9) under § 40, stk. 2. om økonomiske støtte i forbindelse med foranstaltningerne. Landsforeningen skal opfordre til, at de enten tilbageføres, eller at der anføres i bemærkningerne efter hvilke andre paragrafer, denne økonomiske støtte kan gives.

Kapitel 15, § 82 – omsorgspligten.

Der skal henvises til kommentarerne tidligere, men konkret skal landsforeningen anføre, at der i begrebet "tilbyder" i forhold til det tidligere begreb "yder" er en kvalitativ forskel, der forandrer lovens intention. § 82 omhandler pligten til at tage hånd om personer, der ikke selv kan træffe en beslutning. Der kan således ikke være tale om et tilbud til personen, men kommunens pligt til at gennemføre en indsats over for personen. Det lå i begrebet "yder", men ligger ikke i begrebet "tilbyder". Personen kan ikke vælge og har dermed ikke et valg.

§§ 45 og 97 – Ledsagelse.

Landsforeningen skal benytte lejligheden til at påpege, at bestemmelserne om ledsagelse i en del tilfælde forstås af de bevilgende myndigheder på en misforstået og uhensigtsmæssig måde, der gør det vanskeligt for en del mennesker med udviklingshæmning at opnå ledsagelse. Det drejer sig om en fortolkning af begrebet "efterspørge". Dette forstås som en verbal anmodning om ledsagelse. Landsforeningen ser begrebet "efterspørge" bredere end en verbal markering, hvilket bør indføres direkte i lovteksten, evt. ved følgende sætning: "Tilbud om ledsagelse skal gives uafhængigt af en verbal tilkendegivelse."

Kapitel 20 botilbud - § 108, stk. 6 kriminelle udviklingshæmmede:

Landsforeningen finder, at der bør gøres et forsøg på at samle indsatsen omkring udviklingshæmmede lovovertrædere. Forhåbentlig udtrykker ministerbemyndigelsen i § 108, stk. 6 et ønske om at gøre dette forsøg i forbindelse med strukturomlæggningerne. Landsforeningen skal understrege, at det er vigtigt med et egentlig regelsæt for samråd om udviklingshæmmede lovovertrædere, således indsatsen kan koordineres mellem socialsektoren, kriminalforsorgen, sundhedssektoren, anklagemyndigheden og politiet, ligesom der kan ske en opfølgning og vejledning i forhold til de boformer, institutioner og tilbud, der modtager udviklingshæmmede lovovertrædere. Landsforeningen er af den opfattelse, at der med fordel kunne etableres et nationalt samråd, der skal følge de relativt få sager på landsplan. Alternativt bør der skabes grundlag for etablering af samråd i regionerne eller de regionale statsforvaltninger. Forholdet mellem samråd, boformer, institutioner, tilbud og VISO bør præcist beskrives.

Der bør også foretages overvejelser om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelseretten, når det gælder kriminelle udviklingshæmmede. Der har været megen diskussion af de sociale tilbuds muligheder for at lave indgreb i selvbestemmelseretten, når det gælder domsanbragte kriminelle udviklingshæmmede. Dommen i sig selv rummer basis for indgreb i selvbestemmelseretten, men den sociale lovgivning har været uklar.

Kapitel 21 hjælpemidler – §§ 112 og 114:

Det fokus, som i den nuværende lovgivnings § 97, stk. 2, 4) gives til informationsteknologiske hjælpemidler og dertil understøttende hjælpemidler ved placeringen i amtskommunerne, forsvinder med lovforslaget. Der skal henvises til de tidligere bemærkninger, men det skal her blot gentages, at landsforeningen ikke kan forestille sig, at kommunerne på trods af den forventede forøgede størrelse kan løfte opgaven omkring de informationsteknologiske hjælpemidler. Landsforeningen ser gerne, at denne opgave løftes i et samspil mellem regioner og VISO, hvor den specielle ekspertise, som i dag findes i dele af kommunikationscentrenes virksomhed bør henhøre.

Med hensyn til § 114 vækker det bekymring i landsforeningen, at kommunerne bliver ene om at behandle ansøgninger om støtte til køb af bil. Erfaringerne viser, at kommunerne ikke vil afholde de nødvendige udgifter til udredning af berettigelsen og behovet for bil og specialindretning af bilen. Der bør således indføres - i loven eller i ministerens bekendtgørelse - a) regler om udredningsprocessen, b) hvor udredningen bør foretages og c) hvad afklaringsgrundlaget skal rumme.

Kapitel 25 kvalitetsstandarder - §§ 138 og 139:

Landsforeningen finder det uacceptabelt, at der sker en forringelse med ændringer i §§ 138 og 139, hvorefter det bliver valgfrit for ministeren at udfærdige en bekendtgørelse om kvalitetsstandarder. Informationer i tilbudsportal mv. kan ikke blive sammenlignelige, hvis der ikke fastsætter retningslinier for kvalitetsstandardernes udformning. Landsforeningen forudsætter, at der også fremover tages udgangspunkt i den enkelte brugers individuelle behov, jf. Serviceloven.

§ 141- handleplaner:

Landsforeningen skal benytte lejligheden til at foreslå en præcisering af § 141, stk. 4, idet der bør stå, at "Handleplanen bør udarbejdes ud fra borgerens forudsætninger og så vidt muligt i samarbejde med denne eller dennes værge." Den sidste tilføjelse er i tråd med bemærkningerne til Serviceloven ved dennes fremsættelse. Det vil samtidig fjerne uklarhed omkring inddragelse af tredje person "for de grupper, der er så svage, at de selv kun vanskeligt eller slet ikke kan indgå i dialog om udarbejdelse af individuelle planer," som det blev udtrykt i de oprindelige bemærkninger til § 111 i Serviceloven.

§ 180:

Landsforeningen kan ikke i loven finde hjemmel til at drive Kennedy Institutet – Statens Øjenklinik. Der nævnes i bemærkningerne til § 4 i Udkast til forslag om Lov om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og andre love, at § 2 i Lov

om udlægning af åndssvageforsorgen og den øvrige særforborg mv. videreføres i Lov om social service § 180, stk. 1 på grund af ophævelse af udlægningsloven. § 180, stk. 1 omhandler ikke dette.

Udkast til forslag til Lov om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og andre love.

§ 1, nr. 16 – Handicapråd:

Landsforeningen skal påpege, at der for de nye Handicapråd i det mindste kommer til at gælde lignende lovkrav som for ældrerådene. I den foreslåede § 38 står der i stk. 1 "Kommunen nedsætter et handicapråd, som kan rådgive kommunalbestyrelsen i generelle lokalpolitiske spørgsmål". Der bør stå "Kommunen nedsætter et handicapråd. Handicaprådet rådgiver kommunalbestyrelsen i handicappolitiske spørgsmål og formidler synspunkter mellem borgerne og kommunalbestyrelsen om lokalpolitiske spørgsmål, der vedrører mennesker med handicap." Derudover bør der som ved ældrerådene tilføjes, at "kommunalbestyrelsen skal høre handicaprådet om alle forslag, der vedrører mennesker med handicap", samt at "kommunalbestyrelsen afgør, om der er grundlag for at nedsætte flere handicapråd."

Landsforeningen skal også påpege, det bør være et krav, at kommunen i tæt samarbejde med Handicaprådet formulerer en handicappolitik, som skal baseres på "FNs standardregler om lige muligheder for handicappede".

§ 1, nr. 19 – ophævelse af § 42 under det nye kapitel 6 "Opgaver, der overlades til andre":

Landsforeningen skal foreslå, at der efter ophævelsen af § 42 indføres en ny § 42, der omhandler kommunernes forpligtelse til at indhente og henvise til specialrådgivning og udredning hos VISO.

Forslag til Lov om ændring af lov om almene boliger samt støttede private andelsboliger m.v., lov om fremme af privat udlejningsbyggeri og forskellige andre love.

Landsforeningen har kun få bemærkninger, til forslag til lov om ændring af lov om almene boliger osv.

Ændringerne i anvisningsretten § 1, nr. 7 og 8 vedr. § 54, stk.2 efterlader ikke den fornødne klarhed. Ifølge § 54, stk. 2, pkt. 2 og 3 kan enten kommunalbestyrelsen eller regionsrådet beslutte, at boligerne skal udlejes til målgruppen efter § 54, stk. 1, pkt. 1, hvis boligerne ikke udlejes til målgruppen, der er beskrevet i § 54, stk. 2, pkt. 1. Derimod er det kun kommunen, der har anvisningsretten, når det gælder § 54, stk. 2, pkt.1. Det virker ulogisk, at regionsrådet ikke har en indstillingsret, dvs. kommunen har anvisningsretten efter indstilling fra regionsrådet, når det gælder boliger opført af regionsrådet. Disse boliger skal indgå i den samlede rammeaftale efter Lov om social service og bør kunne medregnes ved langtidsplanlægning af området.

Anvisningen skal hænge sammen med regionens muligheder for at planlægge kapaciteten og den individuelle placering af den konkrete borger, jf. rammeaftalen i Lov om social

service. Der skal henvises til bemærkningerne fra landsforeningen til kapitel 2, 31, 33 og 34 i udkast til forslag til Lov om social service.

Beskæftigelsesministeriets område.

Udkast forslag til lov om ansvaret for og styring af den aktive beskæftigelsesindsats.

Landsforeningen har ingen bemærkninger til det fremlagte udkast. Landsforeningen finder det positivt, at der kommer en klar grænse mellem beskæftigelsesindsatsen og den sociale indsats. Det er især positivt, at de kommende jobcentre skal rumme beskæftigelsesindsatsen for alle grupper i samfundet, herunder også de grupper, der på nuværende tidspunkt er fjernest fra arbejdsmarkedet.

Selvom grænsen bliver trukket skarpere op, kan landsforeningen dog se, at der fastlægges nogle regler for henvisning mellem de to systemer. Personer, der får afslag på førtidspension, skal førtidspensionssystemet henvise til jobcentrene for at få angivet de arbejdsfunktioner den pågældende kan varetage. Omvendt skal jobcentrene henvise til angivelse af forsørgelse eller supplerende forsørgelse, når en person ikke kan få en fuld eller delvis tilknytning til arbejdsmarkedet.

Visse grupper af mennesker med udviklingshæmning kan ende i en "gråzone", hvor både forsørgelsesgrundlaget og anvisning af jobmuligheder ikke er tilstrækkelige.

Udkast til forslag til Lov om ændring af lov om aktiv beskæftigelsesindsats med flere love.

Ad. § 1 Lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.

pkt. 4:

Landsforeningen skal foreslå, at den nye § 4a også kommer til at rumme en bemyndigelse til beskæftigelsesministeren om at fastsætte regler om de initiativer, der skal iværksættes i forhold til målgrupperne i § 2, pkt. 5), 6) og 7).

Personer omfattet af § 2, pkt. 5) kunne være mennesker med udviklingshæmning, der har gennemgået en kortere teknisk ungdomsuddannelse, men som alligevel ikke *magter* opgaven. Der bør fastlægges regler for jobcentres virksomhed, bl.a. hvordan ressourceprofilen, jf. vejledning knyttet til Lov om aktiv social politik skal etableres og anvendes.

Personer omfattet af § 2, pkt. 6) kan være mennesker med udviklingshæmning, der retter henvendelse med ønske om et job med løntilskud, fordi de oplever at have en rest erhvervsevne. Der bør også her fastlægges regler for jobcentrenes virksomhed, herunder hvordan der systematisk arbejdes på at skabe jobmuligheder. Igen er ressourceprofilen vigtig for denne gruppe.

Personer omfattet af § 2, pkt. 7) kan være mennesker med udviklingshæmning, hvor niveauet i deres arbejdsevne ikke er fastslået, og hvor der enten ikke er taget stilling til førtidspension eller afklaringen af førtidspension er udskudt. Gruppen udgør en "gråzone-

gruppe" eller mellempgruppe, der let kan komme til at hænge i systemet, hvis der ikke sættes ind med en målrettet indsats på afklaring af erhvervsevne såvel som deres sociale kompetencer. Der bør også her fastlægges regler for jobcentrenes virksomhed.

Indsatsen overfor disse tre målgrupper rummer naturligt den rådgivning som er foreskrevet i lovens § 9, men det bør understreges i de regler, som ministeren kan fastlægge, at rådgivningen efter § 9 skal være opsøgende, når det gælder ressourcetsvage grupper som mennesker med udviklingshæmning. Jobcentrene bør her kunne hente fornøden vejledning hos VISO, jf. Lov om social service § 13. Ligeledes bør det understreges, at indsatsen i jobcentrene skal koordineres med den øvrige sociale indsats, samt at beskæftigelsesindsatsen skal indgå i formuleringen af handleplaner jf. Lov om social service § 141.

Andre bemærkninger udover lovforslagene:

ad. kapitel 7:

Landsforeningen skal udtrykke sin forundring over, at der ikke skal fastlægges individuelle kontaktførelser jf. lovens kapitel 7, når det gælder personer, der er omfattet af § 2, nr. 5-8. Dette set i lyset af intentionen om, at jobcentrene skal varetage al indsats vedrørende beskæftigelse for alle grupper.

ad. kapitel 10:

Det kan undre, at personer omfattet af § 2, nr. 6 ikke er omfattet af kapitel 10. Mennesker med udviklingshæmning med en rest erhvervsevne kan for at komme tættere på arbejdsmarkedet have behov for opkvalificering, når det gælder nødvendige sociale kompetencer på en arbejdsplads, dansk kundskaber eller særligt tilrettelagte projekter omkring anvendelse af maskiner, redskaber m.m. Igen set i lyset af lovens intention om at gøre jobcentre til et tilbud for alle, så kan det undre af store grupper blandt mennesker med udviklingshæmning holdes ude.

ad. §§ 74, 76 og 78:

Landsforeningen skal benytte lejligheden til at påpege, at § 74, der beskriver kompensation for handicappede i erhverv i form af arbejdsredskaber, arbejdspladsindretninger m.v. er forældet. Paragraffen bør tillige omfatte kommunikationshjælpemidler og personlig assistance, der er kompenserende for mennesker med udviklingshæmning i skåne- og fleksjob eller job med løntilskud..

Ligeledes skal påpeges i § 76, stk. 3, at målgruppen bør omfatte personer omfattet af § 2, nr. 6. Mennesker med udviklingshæmning kompenseres i udstrakt grad gennem personlig assistance.

Endelig skal Landsforeningen påpege, at mentorordningen i § 78 ofte tidsbegrænses, hvilket er uheldigt, når det gælder mennesker med udviklingshæmning. Der bør således af lovgivningen fremgå, at mentorordningen kan oppebæres så længe behovet er til stede.

Ad. § 2 – Loven om kompensation til handicappede i erhverv.

Landsforeningen har ingen bemærkninger til de foreslåede ændringer af loven. Landsforeningen skal dog bemærke, at udviklingshæmmede – på trods af lovens intention om at dække alle handicapgrupper – ofte fortolkes ud af målgrupperne, der beskrives i § 4. Adskillige sager viser, at arbejdsformidlingerne vælger en stram fortolkning.

Undervisningsministeriets område.

Lov om ændring af lov om folkeskolen, lov om specialundervisning for voksne, lov om forberedende voksenundervisning (FVU-loven) og forskellige andre love.

Landsforeningen har delte meninger om, at specialundervisningen efter Folkeskolelovens nuværende § 20, stk. 1 og 2 samles i den samme del af § 20 (§ 20, stk. 2). På den ene side må det konstateres, at den nuværende kvalitet af undervisningen i amtskommunalt regi, er langt fra tilstrækkelig. Der er problemer med manglende kvalifikationer hos lærerne og mangelfuld eller fravær af efterlevelse af de lovpligtige individuelle læseplaner og undervisningsvejledninger. På den anden side vil landsforeningen pege på, at behovet for efteruddannelse af lærere og efterlevelse af Folkeskoleloven i forhold til elever med udviklingshæmning er af overordentlig stor betydning.

På den baggrund er landsforeningen bekymret for en hastig udlægning af specialundervisningen. Regionernes mulighed for at drive tilbud for kommunerne i en fire årig overgangsperiode, sammenholdt med at kommunerne generelt skal finde deres ben, levner ikke mange muligheder for en glidende decentralisering. Landsforeningen skal foreslå, at tidsbegrænsningen i selve lovteksten afløses af en hensigtserklæring og en aktiv indsats på at følge og stimulere decentralisering. Dette vil samtidig kunne sætte et fokus på kvaliteten i specialundervisningen frem for på strukturændringen.

Det er positivt, ministeriet stiller krav om, at kommunerne skal afgive en redegørelse om forventet pladsforbrug for en tre årig periode, jf. § 1, nr. 18. Dette giver regionsrådet mulighed for at planlægge undervisningstilbuddenes udvikling på mellemlang sigt.

Ligeledes finder landsforeningen det positivt, at der gives en generel (og dermed udvidet) klageadgang for al specialundervisning efter Folkeskoleloven jf. ændringerne i § 1, nr. 23-29.

Landsforeningen finder afgrænsningen mellem lands- og landsdelsdækkende tilbud på den ene side og den øvrige specialundervisning på specialskolerne på den anden side for uklare. Som eksempel fastlægges Geelsgaardskolen jf. § 1 nr. 1 som landsdækkende undervisningstilbud for børn og unge med svære motoriske forstyrrelser, med erhvervet hjerneskade, døvblinde elever m.v. Samtidig kan vi konstatere, at Kirkebækskolen med sin gruppe af børn med svære multiple funktionsnedsættelser formentlig vil blive udlagt til Vallensbæk kommune. Geelsgårdskolen og Kirkebækskolen er begge i dag drevet af Københavns amt og i praksis har de sammenlignelige målgrupper. Videnskabsmæssigt supplerer de to skoler i dag hinanden.

Landsforeningen skal foreslå, at initiativerne omkring det foreslåede KVIS 2 forlænges, så KVIS 2 kan fungere som en samarbejdspartner til de regionale udviklingsråd, der skal følge udviklingen både på det sociale område og specialundervisningen.

Landsforeningen mangler en beskrivelse af den mellemkommunale finansiering. Umiddelbart er det landsforeningens vurdering, at der kommer til at mangle regler for denne finansiering på det nuværende § 20, stk. 2 område, når amtskommunerne ikke længere eksisterer. Der bør i reglerne være et incitament til samarbejde kommunerne imellem.

Afslutningsvis skal landsforeningen endnu engang påpege, at der må sikres en mindretalsbeskyttelse i skolebestyrelserne, så forældre til enkeltintegreret specialundervisnings elever og/eller elever i specialklasser/specialklasserækker bliver synlige og får en reel mulighed for at tale denne elevgruppes sag.

Lov om ændring af lov om Centre for Videregående Uddannelse og andre selvejende institutioner for videregående uddannelser m.v., lov om mellemlange videregående uddannelser, lov om centre for undervisningsmidler m.v. og forskellige andre love på Undervisningsministeriets område.

§ 1, nr. 2:

I forhold til § 27 a stk. 3, ny 2. pkt. skal landsforeningen påpege, at der i takt med de øgede muligheder på CVU'erne for at etablere almene ungdomsuddannelser og erhvervsrettede ungdomsuddannelser, bør disse kunne tilbyde elever med handicap handicapkompenserende foranstaltninger. Lovteksten nævner ikke, at der tilbydes handicapkompensation. Dette bør indføres.

§ 6, nr. 1:

Landsforeningen finder det ikke hensigtsmæssigt, at der i § 1, stk. 2, pkt. 1) i Lov om centre for undervisningsmidler m.v. slettes, at samlingen af undervisningsmidler er beregnet for udlån til undervisningsinstitutioner. Undervisningsinstitutioner, der bedriver specialundervisning har et stort behov for at afprøve undervisningsmidler inden de anskaffes, hvorfor centrene for undervisningsmidler og deres samlinger både er en inspirationskilde, men også en kilde til afprøvning. Landsforeningen skal foreslå at tilføjelsen om udlån opretholdes.

Forslag til lov om ændring af lov om produktionsskoler, lov om støtte til folkeoplysende voksenundervisning, frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde og daghøjskole samt om Folkeuniversitet (folkeoplysningsloven) og de forskellige andre love på Undervisningsministeriets område.

§ 1:

Generelt ønsker Landsforeningen LEV at henlede opmærksomheden på, at der endnu ikke er fundet en løsning på en lovfæstet ret til en særlig ungdomsuddannelse for mennesker med udviklingshæmning. Udviklingshæmmede er derfor i princippet dækket af den almindelige lovgivning vedrørende ungdomsuddannelser. Det betyder dog i praksis, at udvik-

lingshæmmede afhængigt af, hvor de bor, må nøjes med uddannelses tilbud, der ikke er kompetencegivende, og som er meget varierende i kvalitet og omfang.

Regeringen har tidligere fået foretaget en vurdering af den kompenserende specialundervisning for voksne af Evalueringsinstituttet i Danmark (EVA). Konklusionen på denne evaluering siger klart og tydeligt, at mennesker med udviklingshæmning er stillet væsentlig dårligere end alle andre samfundsgrupper, når det handler om adgang til ungdomsuddannelse.

Landsforeningen LEV skal derfor foreslå, at det i lovforslaget om produktionsskoler præciseres, hvilke handicapkompenserende foranstaltninger, skolerne skal etablere for at kunne imødekomme behovet for undervisning af mennesker med udviklingshæmning eller generelle indlæringsvanskeligheder.

§ 1, nr. 8 og 9:

Vedrørende § 8a stk. 2 skal det foreslås, at DSI også får sæde i dette råd. Mange handicappede og især mennesker med udviklingshæmmede må betegnes som kortuddannede.

§ 2:

Generelt skal landsforeningen benytte lejligheden til at fremhæve, at folkeoplysningsudvalgene jf. § 34 i folkeoplysningsloven ikke har en fast repræsentation fra DSI. Det er landsforeningens opfattelse, at mange folkeoplysningsudvalg, ofte har svært ved at forstå de særlige problemstillinger der er i relation til undervisning af mennesker med handicap og i særlig grad mennesker med udviklingshæmning. Vi skal derfor foreslå at man genindfører en fast "handicaprepræsentation" i folkeoplysningsudvalgene, således at man herigennem sørger at fastholde og udvikle de frivillige folkeoplysende tilbud på en sådan måde, at mennesker med handicap /udviklingshæmning kan få størst mulig gavn heraf.

Landsforeningen skal også henlede opmærksomheden på, at der i enkelte amter, bl.a. Københavns amt, har været mulighed for "regionalskoler". Målet med regionalskolerne har været at sikre mennesker med handicap den bedste adgang til undervisningsmuligheder uden, der nødvendigvis skulle etableres en folkeoplysende kreds i hver eneste kommune. Landsforeningen skal derfor foreslå, at der i forbindelse med lovrevisionen gives lov hjemmel for regionalskoler inden for særlige områder, herunder undervisningstilbud til mennesker med udviklingshæmning.

§ 6:

Af § 7, stk. 3 i lov om erhvervsrettede grunduddannelse og videregående uddannelse for voksne bestemmes det, at forudsætningerne for at kunne benytte voksenuddannelsen er, at man er 25 år, har mindst 2 års erhvervs erfaring og forudsætninger svarende til grundskolens afgangsniveau.

På grund af den generelle mangel på muligheder for en ungdomsuddannelse for mennesker med udviklingshæmning, finder landsforeningen, at det er nødvendigt at præciseres i lo-

ven, hvordan arbejde på beskyttet værksted for mennesker med udviklingshæmning vil kunne sidestilles med erhvervs erfaring.

I forhold til kravet om grundskolens afgangsniveau har hovedparten af udviklingshæmmede svært ved at dokumentere, at de har gennemført grundskolen trods deres opfyldelse af undervisningspligten. Det er svært at dokumentere, da hovedparten af landets 20.2 undervisningstilbud aldrig har udstedt eksamensbeviser eller undervisningsbeviser til elevgruppen. Landsforeningen LEV har tidligere rejst denne problemstilling uden held over for undervisningsministeriet.

Forslag til lov om ændring af lov om institutioner for uddannelsen til studentereksamen, lov om institutioner for uddannelsen til højere forberedelseseksamen, lov om grundlæggende social- og sundhedsuddannelser, lov om almen voksenuddannelse og om voksenuddannelsescentre og forskellige andre love.

§ 5:

Landsforeningen skal til lov om brobygningsforløb til ungdomsuddannelse påpege en forventning om, at man i kommunerne i højere grad, end det hidtil har været praktiseret, giver de tidligere 20.2 elever adgang til at benytte brobygningsforløbet, når kommunerne overtager ansvaret for hele den vidtgående specialundervisning (20.2). Regeringen har valgt, at der stadig ikke skal være et lovfæstet ungdomsuddannelses tilbud til mennesker med udviklingshæmning. Landsforeningen LEV ser derfor gerne, at der i bemærkningerne til loven, lægges op til et øget brug af brobygningsforløbet, således man vil kunne holde unge udviklingshæmmede i et uddannelsesforløb indtil de fylder 18 år, hvorefter de kan vælge at lade sig indskrive på den kompenserende specialundervisning for voksne. Ønsker en elev med udviklingshæmning at benytte brobygningstilbudet forventes det, at uddannelsesplanen udarbejdes i samarbejde med uddannelsesstedet, jobcenteret og socialforvaltningen. Ved at samle disse instanser sikres der et endnu bedre grundlag for at udarbejde ressourceprofilen.

§ 7, nr. 2:

Landsforeningen skal til § 4 stk. 1, 3. punkt i bekendtgørelse af lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse påpege, at det må forventes, når de erhvervsrettede uddannelsesinstitutioner gives mulighed for at udvide undervisningen med bl.a. ungdomsuddannelser, at der stilles krav til de pågældende uddannelsesinstitutioner om at være tilgængelig for alle, herunder sikre den nødvendige adgang til særlige tilrettelagte undervisningsformer. Det bør påhvile uddannelsesinstitutionen at godtgøre, at dette krav er opfyldt.

§ 7, nr. 6:

Ifølge forslaget skal regionsrådet koordinere den samlede indsats, når det gælder ungdomsuddannelse. Landsforeningen LEV finder det naturligt, at regionsrådet får en særlig forpligtelse til at sætte fokus på adgangen til ungdomsuddannelse for mennesker med udviklingshæmning.

Trafikministeriets område.

Udkast til forslag om Lov om trafiksekskaber:

Landsforeningen har bemærkninger til udkastes beskrivelse af målgruppen for den individuelle handicapkørsel efter § 5, stk. 1, nr. 4) og § 11, samt det fremsatte lovforslag nr. L 105.

Målgruppebeskrivelsen i lovtæksten fokuserer udelukkende på bevægelseshæmning i fysisk forstand, jf. bemærkningerne til § 11. Selvom der i bemærkningerne gøres opmærksom på, at trafiksekskaberne kan tilbyde ordningen til andre grupper af mennesker med handicap, så er målgruppeafgrænsningen diskriminerende i forhold til de grupper af udviklingshæmmede, der er bevægelseshæmmede i psykisk eller adfærdsmæssig forstand.

Landsforeningen foreslår, at der – om ikke andet i bemærkningerne – blødes op på definitionen af ”svært bevægelseshæmmede”. Grupper af mennesker med udviklingshæmning, som har vanskeligt ved at benytte offentlige transportmidler, bør også omfattes. Årsagen til disse gruppers vanskeligheder er ikke den fysiske tilgængelighed, men den psykiske og sociale tilgængelighed ved de offentlige transportmidler. Gruppen er i risiko for at udløse psykiske eller adfærdsmæssige problemer i samvær med de øvrige brugere af de offentlige transportmidler. De kan eksempelvis begynde at råbe og skrike, slå ud efter de øvrige passagerer og lignende, når de bliver utrygge. Det kan også være autister, der har behov for meget overskuelige rammer og en stor forudsigelighed og struktur. I modsat fald bliver de angste og utrygge, hvilket kan give sig udslag i voldsom selvdestruktiv eller udadrettet adfærd.

Der er reelt set ikke tale om en stor målgruppe. Men for de få er det afgørende at have muligheden for individuel handicapkørsel.

----- 0000000 -----

Landsforeningen skal hermed overgive dette høringssvar til regeringens og ministeriernes velvillige behandling. I den kommende proces forventer landsforeningen selvfølgelig at blive inddraget, så landsforeningen kan komme med uddybninger til den fremlagte analyse. Det gælder både for det kommende lovforberedende arbejde i Folketinget og dets respektive udvalg, såvel som i det kommende arbejde i ministerierne med bekendtgørelser og vejledninger. Landsforeningen har altid søgt at bidrage med sin viden og erfaringen i sådanne processer.

Med venlig hilsen
Landsforeningen LEV

Sytter Kristensen
Landsformand

Notat om National videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO).

Landsforeningen LEV skal indledningsvis udtale, at landsforeningen i den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation ser en historisk chance for at samle videns-, specialrådgivnings- og udredningsfunktioner. Landsforeningen ser en strømlinet National videns- og specialrådgivningsorganisation som en forudsætning for kommunalreformen, når det gælder mennesker med udviklingshæmning. Der skal tages de nødvendige skridt til at gøre denne organisation helstøbt ved at sikre, at VISO bliver

- En tæt og sammenhængende organisation med en koordinerende og fysisk samlet central enhed med en række fysisk spredte netværksenheder. VISO skal have en selvstændighed og uafhængighed af den statslige centraladministration. VISO skal have sin egen ledelse og bestyrelse. En faglig bestyrelse er ikke tilstrækkelig, og der skal under bestyrelsen etableres en række fagråd.
- Grundstammen for samarbejdet mellem social-, undervisnings- og sundhedssektoren på handicapområdet, hvorfor det skal præciseres nærmere, hvori bidrag fra undervisningsministeriets og sundhedsministeriets områder kan bestå. Landsforeningen kan på det sundhedsmæssige område eksempelvis pege på Videnscenter for psykiatri og udviklingshæmning i Århus og de to vidensenheder, når det gælder små og sjældne handicap i henholdsvis Århus og København.
- Afsæt for et fokus på handicapforskning i Danmark. Det er klart, at denne forskning bør sikres en basis i de egentlige forskningsmiljøer, men der kan i VISO ske en koordinering af de særlige sektorforskningsinitiativer på social-, undervisnings- og sundhedsområderne. VISO kan gives ressourcer til koordinering og til at indgå i handicapforskning, dvs. der forventes tilført særlige midler til VISO og midler til etablering af egentlige forskningsmiljøer.
- Organisationen, der samler specialrådgivnings- og udredningskompetence. Specialrådgivning og udredning, der udgår fra VISO, skal have mere end en vejledende funktion. Kommunerne bør forpligtes på at henvise til udredning. Kommunerne bør forpligtes på at følge den specialrådgivning og udredning, der bliver givet kommunerne eller brugerne af VISO. Kommunerne skal som et minimum forpligtes til at redegøre for den specialrådgivning og udredning, der er foretaget af VISO, og begrunde hvorfor de følger eller ikke følger den givne rådgivning og/eller udredning. Landsforeningen så gerne, at borgeren fik en direkte ret til at henvende sig til VISO med henblik på både specialrådgivning og udredning.
- Bindeleddet mellem videns-, specialrådgivnings- og udredningsfunktionen og de praktiserfaringer, som udspringer af virksomheden i de kommunale og regionale tilbud. Dette bindeled kan opnås dels via en forpligtelse til også direkte at skulle rådgive de kommunale og regionale tilbud dels ved, at VISO får mulighed for at vejlede kommuner og regioner om indholdet i det tilsyn med tilbuddene, der følger af den sociale lovgivning. Ligesom VISO med fordel vil kunne forestå en formel uddannelse af tilsynskonsulenter.

Landsforeningen ser også, at det kan ske ved at give VISO mulighed for at købe specialrådgivnings- og udredningsydelser i de kommunale og regionale tilbud.

Landsforeningen har i sit generelle høringssvar omkring lovforslagene i forlængelse af kommunalreformen fremkommet med en række specifikke punkter. Der er udover disse en række spørgsmål og mangler i forhold til de hidtidige udspil fra regeringen og socialministeriet, som er nødvendigt at få afklaret:

1. Det skal præciseres, at der skal være tale om en helhedsorienteret rådgivning, og at udredninger ikke må planlægges og gennemføres løsrevet fra en helhedsbetragtning. Endelig bør en relationistisk tilgang foreskrives.
2. Det skal præciseres, hvordan specialrådgivningen og udredningen skal foregå, bl.a. hvordan samarbejdet og kommunikationen med borgeren skal være, hvorvidt nærtstående personer skal inddrages, når der er tale om voksne, og hvordan forældre skal inddrages, når der er tale om børn og unge.
3. VISO dækker alle handicapgrupper. Som udgangspunkt overføres der kun ressourcer indenfor vidensfunktionen på nogle få afgrænsede områder. Der skal ske en præcisering af, hvordan alle handicapgrupper skal kunne dækkes i vidensfunktionen, så der også fra VISOs side kan ydes rådgivning og udredning bredt.
4. Landsforeningen forventer, at alle grupper med specielle og komplekse funktionsforstyrrelser vil blive omfattet af VISOs virksomhed. Landsforeningen forestiller sig således også, at der oprettes en særskilt videnseenhed under VISO med specifikt fokus på mennesker med udviklingshæmning. Tilbuddene efter lov om social service forudsætter ikke særlige diagnoser eller en præcis diagnose hos borgeren. Grundlaget er en vurdering af funktionsevnen.
5. Det skal præciseres, hvordan VISO skal håndtere afgrænsningen "de få mest specialiserede og komplicerede enkeltsager". Landsforeningen skal foreslå en pragmatisk løsning, der samtidig respekterer kommunale og regionale forskelle i videns- og erfaringsniveau. Det skal foreslås, at der vælges en "brugerstyret" tilgang, dvs. det er oplevelsesniveauet i praksis, der afgør om en sag er specialiseret og kompliceret. Det vil så være op til VISO at "tilbagevise" eller "afvise" sagen med den nødvendige vejledning til at komme videre. Det kan være med en henvisning til kommuner eller regioner, hvor specialrådgivning og udredning foregår uden for VISO. Derved får VISO også en netværksskabende funktion.
6. Når bidrag fra undervisningsområdet foreligger, skal der
  - følge en beskrivelse af, hvordan rådgivning og udredning om den specialpædagogiske bistand til småbørn skal koordineres/samordnes med den specialiserede småbørnsvejledning, der må være dækket af VISO, dvs. den rådgivning, der ligger udover PPRs rådgivning i kommunerne. De seneste par år har den specialpædagogiske

ske rådgivning ligget i de kommunale PPR. Erfaringerne viser, at det de færreste PPR kontorer har magtet opgaven.

- ske en præcisering af, hvordan voksne udviklingshæmmede kan få en specialpædagogisk rådgivning og udredning hos VISO, der ligger udover den rådgivning og udredning, som kommer til at ske på specialundervisningscentre for voksne i kommunerne.
  - laves en beskrivelse af kommunikationscentrenes bidrag til VISOs virksomhed. Kommunikationscentre tilbyder en meget kompetent rådgivning og udredning, når det gælder personer med svære og sammensatte kommunikationsvanskeligheder og sensoriske forstyrrelser, herunder når det gælder afklaring af brug af IT hjælpemidler og andre kommunikationshjælpemidler.
7. VISO skal have mulighed for at hente, samordne og koordinere viden, specialrådgivning og udredning med enheder på sundhedsområdet. Landsforeningen skal her påpege, at Videnscenter for Psykiatri og Udviklingshæmning på Psykiatrisk Hospital i Risskov og andre har relevant ekspertise, når det gælder mennesker med udviklingshæmning.

Landsorganisationen i Danmark
Danish Confederation of Trade Unions

Islands Brygge 320
Postboks 340
2300 København S

Telefon 3524 6000
Fax 3524 6300
E-mail lo@lo.dk

**Undervisningsministeriet
Institutionsstyrelsen
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K**

Sagsnr. 10.02-03-1375
Vores ref. HJE/TAH/hmo
Deres ref.

Den 6. januar 2005

Høring om Lov om ændring af lov om institutioner for uddannelsen til studentereksamen, lov om institutioner for uddannelsen til højere forberedelseseksamen, lov om grundlæggende social- og sundhedsuddannelser, lov om almen voksenuddannelse og om voksenuddannelsescentre og forskellige andre love

Lovforslaget er en opfølgning på den politiske aftale om at samle og ligestille alle ungdomsuddannelser under staten som selvejende, taxameterfinansierede institutioner, hvilket LO har støttet. LO må dog med beklagelse konstatere, at alle ungdomsuddannelser med det fremsatte lovforslag ikke i fuldt omfang får ensartede rammer og vilkår.

Ministerbeføjelser

Generelt får Undervisningsministeren vidttrakte beføjelser til at fastsætte nærmere regler og bestemmelser, hvilket er betænkeligt.

Regionsrådenes beføjelser

Regionsrådene får en koordinerende funktion og skal sikre sammenhæng i udbuddet af ungdomsuddannelserne, og koordineringen skal ske i samarbejde med alle selvejende institutioner. Regionsrådene kan indgive indstilling til Undervisningsministeriet om den stedlige placering af nye institutioner, men det er fortsat Undervisningsministeren, der godkender.

De selvejende institutioner, der udbyder uddannelsen til studentereksamen (stx) og hf, forpligtes til at samarbejde, og regionsrådene får kompetence til at godkende samarbejdet mellem institutioner. Regionsrådene får endvidere beføjelser til – om nødvendigt – at påbyde visse af disse institutioner til at samarbejde, hvilket er betænkeligt. Regionsrådene får altså videre beføjelser over for institutioner, der udbyder studentereksamen og hf, end de får over for institutioner med erhvervs-gymnasiale uddannelser. Det kan være problematisk, da der derved ikke bliver tale om samme rammebetingelser for de gymnasiale uddannelser. LO foreslår derfor, at beføjelsen til at godkende og pålægge

institutioner, der udbyder studentereksamen og hf, at indgå i et forpligtende samarbejde, overgår til Undervisningsministeriet.

Ydermere er det ved de erhvervsrettede uddannelsesinstitutioner Undervisningsministeriet, der godkender institutionssamarbejdet, og et delt ansvar for godkendelse af institutionssamarbejdet kan give problemer, idet erhvervsrettede uddannelsesinstitutioner også kan godkendes til at udbyde uddannelsen til studentereksamen (stx) og hf.

Regionsrådene nedsætter et fordelingsudvalg, der skal videreføre den nuværende praksis med at fordele elever og kursister på uddannelsen til studentereksamen og hf, hvis antallet af søgere til et gymnasium eller hf-kursus overstiger skolens kapacitet. Fordelingsudvalgene er bl.a. nødvendige, fordi bestyrelserne for institutioner, der udbyder studentereksamen og hf, ikke fuldt ud får samme beføjelser som bestyrelserne ved de erhvervsrettede uddannelsesinstitutioner. Blandt andet kan bestyrelserne ikke beslutte at udvide kapaciteten.

Fordelingsudvalgene får kompetence til at bestemme, at lederne af institutioner for erhvervsrettede uddannelse, inden for det pågældende geografiske område, kan være medlemmer af udvalget. Da eleverne skal prioritere 3 uddannelsesønskener, hvor en erhvervgymnasial uddannelse kan indgå som et af ønskerne, bør lederne for de erhvervsrettede uddannelser have ret til at deltage i fordelingsudvalget.

Institutioner godkendt til at udbyde social- og sundhedsuddannelser

Institutionernes kompetence til at fordele de optagne elever mellem de offentlige og private arbejdsgivere, der har stillet praktikpladser til rådighed, bliver således fast, hvilket er tilfredsstillende.

Lovforalaget lægger op til, at der ved institutioner med social- og sundhedsuddannelser kan nedsættes paritetisk sammensatte lokale uddannelsesudvalg med indstillingsret vedrørende godkendelse af praktikpladser. Det er LO's holdning, at de nye institutioner ikke kan, men at der skal nedsættes lokale uddannelsesudvalg.

Midlertidige bestyrelser

Alle nuværende amtslige institutioner overgår pr. 1. januar 2007 til at være selvejende institutioner, og til forberedelse af denne overgang skal der pr. 1. januar 2006 nedsættes midlertidige bestyrelser. På social- og sundhedskolerne varetager fællesbestyrelserne en del af de opgaver, der fremover tillægges de midlertidige bestyrelser. Fællesbestyrelserne er ikke faldkommen paritetisk sammensatte som erhvervskolernes bestyrelser, men tæt på. I de midlertidige bestyrelser er lønmodtagerorganisationerne imidlertid helt fraværende, hvilket er helt utilfredsstillende. Lønmodtagerorganisationerne bør også være repræsenteret i de midlertidige bestyrelser, og pariteten bør i al fald ikke forringes i forhold til den nuværende sammensætning af fællesbestyrelser.

De midlertidige bestyrelser får ret til at indstille til ministeren, at uddannelsesinstitutioner kan fusionere eller splittes. Det forekommer urimeligt at give en midlertidig bestyrelse så vidtrækkende beføjelser.

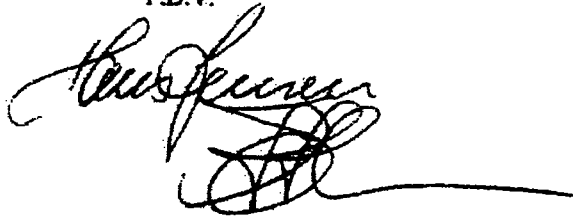
VUC bestyrelser

Ved VUC's overgang til selvejende institution ændrer centerrådene status til bestyrelser, uden at hovedsigtet med AVU i øvrigt ændres. Det må således antages, at rådenes forpligtelser i forhold til regionens arbejdsmarked videreføres af bestyrelserne. Vi vil derfor kraftigt henstille til, at det i det endelige forslag fastsættes, at arbejdsmarkedets parter repræsenteres i bestyrelserne for VUC.

Generelt

1. Der henvises til vedlagte notat om personaleforhold ved den forestående kommunalreform.

P.D.V.

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'P.D.V.', with a long horizontal line extending to the right.

Personaleforhold ved den forestående kommunalreform

LO har modtaget udkast til en række af regeringens lovforslag i forbindelse med den forestående kommunalreform med henblik på vores bemærkninger. LO vil kommentere flere af de enkelte lovforslag hver for sig. Imidlertid vil LO i dette notat samle op på nogle generelle synspunkter om regeringens håndtering af personalet og organisationernes forhold.

Overordnet er det LOs opfattelse at regeringens model for overflytning af medarbejdere og inddragelse af personale og organisationer er særdeles mangelfuld.

Kommunalreformen er netop kendetegnet ved, at store grupper af ansatte skal skifte arbejdsgiver, og for nogle vedkommende også fysisk vil opleve ændrede vilkår.

Ifølge en opgørelse fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet vil i alt 145.800 personer kunne indtræde i ny overenskomster som følge af strukturreformen. Hertil skal lægges ansatte i Hovedstadens Sygehusfællesskab (HS). Desuden vil skønsmæssigt 100.000 ansatte, der berøres af primærkommunale sammenlægninger skulle skifte arbejdsgiver, (jf. tabel 1).

Tabel 1. Personale, der skal skifte arbejdsgiver efter strukturreformen

	1.000 personer
Fra amter til regioner	108,2
Fra amter til stat	16,9
Fra amter til kommuner	14,5
Fra kommuner til stat	6,2
Fra HS til regioner	18,1
Kommunesammenlægninger	100,0
I alt	263,9

De ansatte er hovedressourcen i den offentlige sektor. Derfor er det naturligt, at reformens indflydelse på de nuværende ansattes fremtidige beskæftigelses- og ansættelsesvilkår bliver af afgørende betydning for vurderingen af reformen, herunder processer ved reformens gennemførelse.

I de fleste lovforslag har regeringen lagt op til den samme model for overflytning af de ansatte, som er kendt fra det allerede fremsatte forslag til en samlet statslig told- og skatteforvaltning. Og som personaleorganisationerne dengang gjorde opmærksom på er modellen på en række områder ikke god nok. Det er blevet tydeligere ved en gennemgang af hele regeringens reformpakke. Der burde have været lagt mere vægt på en grundig forberedelse, en garanti for personalets vilkår og bedre inddragelse af det berørte personale og deres organisationer. Nu skaber reformpakken i stedet

usikkerhed om personaleforholdene fremover. Man må frygte at reformen vil følges af afkædigelser og afvandring af de bedst kvalificerede, forringelser af de overflyttedes løn- og ansættelsesvilkår, urimeligt store geografiske forflytninger og manglende forankring hos de ansatte og organisationerne.

LO har tidligere sammen med FTF og AC i brev til Statsministeren givet udtryk for bekymring over den vægt, der tilsyneladende lægges på nedskæringer i antallet af offentligt ansatte som følge af strukturreformen. Bekymringen er blevet bekræftet med bl.a. det underbudgetterede forslag til en statslig told- og skattemyndighed og ved at der ikke i nogle af lovforslagene er afsat penge til selve omstillingsprocessen.

En anden væsentlig usikkerhed for de berørte ansatte, skyldes en mulig udvidelse af deres ansættelsesområde, nye arbejdssteder og nye arbejdsopgaver. Det stiller krav om, at man går tilmodigt til værks og beslutningerne er gennemsigtige.

Politiske udsagn om jobgarantier, der ikke har hold i personalejuraen, kan ikke kompensere for usikkerheden. Det bør derfor som minimum i bemærkningerne til alle lovforslag anføres, at evt. personalereduktion skal ske ved naturlig afgang. Kravet er at betragte netop som et minimum, da naturlig afgang ikke kun indebærer fratreden til pension, men også omfatter personer der - evt. som konsekvens af strukturreformen - finder et nyt arbejde. En række nylige undersøgelser peger på, at ca. 10 pct. af de offentligt ansatte skifter arbejdsgiver hvert år.

En henvisning til, at de ansatte følger med opgaven og at lov om virksomhedsoverdragelse er gældende i forbindelse med gennemførelsen af reformen, må ikke forveksles med en beskæftigelsesgaranti. Loven fastlægger som bekendt alene vilkårene for ansættelsen efter overdragelsen, men forpligter ikke til at beskæftige de berørte lønmodtagere. LO anerkender, at selve omlægningen for overenskomstsansatte sker efter virksomhedsoverdragelsesloven. Det bør dog efter LO's opfattelse fremhæves, at alle medarbejdere i den forbindelse er sikret mod lønnedgang og forringelser i fx pensionsvilkår som følge af overgangen. Det bør også afklares hvilken sikkerhed der skal gælde for de ansatte som flyttes mellem f.eks. statslige myndigheder. Endelig bør det afklares hvordan man vil håndtere den situation, at medarbejdere med forskellige løn og ansættelsesvilkår kan komme til at skulle udføre samme arbejdsopgaver hos samme ansættelsesmyndighed.

Loven om en statslig skatteforvaltning er fremsat som en lakmusprøve på regeringens reformmodel, og viser klart, at der ikke er nogen garanti for løn- og ansættelsesvilkår. I dette lovforslag fremgår det udtrykkeligt, at de tidligere kommunalt ansatte vil få fastfrosset deres løn indtil den statslige overenskomst har indhentet dem, ligesom deres pensionsmæssige forhold forringes. For de statsansatte vil det også være uacceptabelt, at der bliver ulige ansættelsesvilkår for de samme arbejdsopgaver, ligesom det er uacceptabelt at stille de statslige organisationer i en situation, hvor de ved overenskomstforhandlingerne skal betale for kommunalreformens følger.

Det er for øvrigt uafklaret i hvilket omfang reformen giver anledning til nye kollektive overenskomster. Særligt på det nuværende amtslige område, hvor størstedelen af de berørte grupper er ansat, jf. tabellen ovenfor, er det usikkert om de nuværende amtslige overenskomster umiddelbart skal fortsætte, idet der er tale om en sådan identitet mellem regioner og amter, at regionerne fortsat vil være forpligtet som

overenskomstpart. LO antager, at henvisningen til virksomhedsoverdragelsesloven ikke omfatter de kollektive overenskomsters overgang. Men dette behandles ingen steder i lovforslagene. Regeringen bør allerede nu melde ud, om nogle myndigheder ensidigt agter at frasige sig de overenskomster, som de overflyttede medarbejdere tidligere har været omfattet af.

Efter LOs opfattelse bør man også præcisere, hvilke ansættelsesvilkår man så vil tilbyde de virksomhedsoverdragne medarbejdere, når deres tidligere overenskomstfaste rettigheder udløber i henhold til den kollektive overenskomst.

Særligt for tjenestemænd fastslås det i forslaget på den ene side, at tjenestemænd som flyttes mellem myndigheder bevarer deres ansættelsesvilkår, herunder deres tjenestemandspension. På den anden side fremgår det udtrykkeligt af bemærkningerne, at i hvert fald de kommunale tjenestemænds ansættelsesområde udvides, og at tjenestemænd fremover vil kunne være forpligtet til at overtage en anden passende stilling inden for det nye, men uden for deres gamle, ansættelsesområde. For en stor del af tjenestemændene vil det umiddelbart indebære en voldsom stor geografisk udvidelse af deres ansættelsesområder. Eneste begrænsning er ifølge lovbemærkningerne, at flytninger ikke må være særligt indgribende overfor den enkelte, svarende til den almindelige beskyttelse i tjenestemandreglerne om at en stillingsændring skal være passende for den enkelte. For de overenskomstsatte, er der ikke nævnt noget om hvor store geografiske flytninger, de risikerer at skulle tåle.

Regeringen har selv fremhævet, at den lægger afgørende vægt på tryghed for de ansatte, der berøres af kommunalreformen, og at reformen skal gennemføres på en god og ordentlig måde. Set i det lys bør ministeriet genoverveje, hvilke geografiske udvidelser de ansatte skal pålægges. For overenskomstsatte indeholder ansættelsesforholdet i sig selv en geografisk grænse. Tilsvarende skal LO fremhæve, at tjenestemandreglerne ikke forhindrer, at ansættelsesområdet for de overflyttede tjenestemænd afgrænses til mindre geografiske enheder end f.eks. samlede statslige myndighed.

For så vidt angår tjenestemandspensionen, fremgår det af lovforslagene, at tjenestemændenes pensionsret ikke vil blive forringet med sammenlægningen. LO går ud fra, at pensionsretten dækker både pensionsalder og pensionsbeløb. Således forstås LO bemærkningerne sådan, at den enkelte tjenestemand ikke vil opleve nogen ændring i sine pensionsmæssige vilkår. Andet ville da også have karakter af ekspropriation.

For den enkelte medarbejder vil der som nævnt kunne blive tale om væsentlige ændringer i arbejdsopgaver og arbejdssted. Det gør det særligt nødvendigt at den enkelte inddrages i processen. Det giver derfor anledning til store betænkeligheder, når det i udkast til lovforslag om visse proceduremæssige spørgsmål i forbindelse med kommunalreformen nævnes, at de ansatte senest i august 2006 blot vil få en meddelelse om, hvilken myndighed de skal overføres til, men at forvaltningsloven ikke vil blive anvendt, hvilket bl.a. betyder, at de ansatte ikke bliver hørt. Disse bemærkninger viser for det første, at når man "flytter med opgaven" betyder det blot, at man får at vide hvilken myndighed, man skal flytte til. Heri ligger intet om den ansattes placering og opgaver hos den nye ansættelsesmyndighed. For det andet vil nogle ansatte blive pålagt væsentlige ændringer i deres ansættelsesvilkår, som må sidestilles med en afskedigelse. Det er uacceptabelt, hvis de sædvanlige

forvaltningsretlige og tjenestemandsrøtlige sagsbehandlingsregler ikke skal anvendes i sådanne tilfælde. Tværtimod bør den enkelte medarbejder meget mere aktivt inddrages i planlægningen af sine fremtidige arbejdsopgaver og placering end forvaltningslovens minimumsregler tilsiger det.

Generelt er det afgørende, at de ansatte så tidligt som muligt får endelig klarhed over deres præcise fremtidige placering og arbejdsopgaver. For de medarbejdere som får ændret deres ansættelsesvilkår væsentligt vil august 2006 ikke være tidligt nok, da nogle har individuelle opsigelsesvarsler på op til 6 måneder. Sidste frist for varsling af de præcise ansættelsesvilkår vil altså være i juni 2006. LO skal også opfordre til at man orienterer alle medarbejdere på samme tid i de enkelte myndigheder/institutioner, så der på én gang er skabt klarhed over alles vilkår efter 1. januar 2007.

I udkastet til *lov om erhvervsfremme og ophævelse af lov om kommuners og amtskommuners deltagelse i erhvervsudviklingsaktiviteter* vedrører opgaveflytningen fortrinsvis ansatte i de selvejende erhvervs-servicecentre, som i dag finansieres med 50 pct. af staten og 50 pct. fra amter og kommuner. De ansatte får ifølge udkastet ikke garanti for at flytte med opgaverne eller blive omfattet af virksomhedsoverdragelsesloven. LO er meget betænkelig ved at personale i selvejende institutioner, som udfører offentlige opgaver, tilsyneladende ikke får samme rettigheder ved reformen, som de øvrige ansatte. Herunder en garanti for at ingen bliver afskediget som følge af reformen.

Det er vigtigt at være opmærksom på, at en dårlig håndtering af personalets vilkår og inddragelse ved omstillingsprocesserne kan give risiko for voksende søgning væk fra den offentlige sektor. Derved forsøges det i forvejen udbredte rekrutteringsproblemer, som kendetegner store dele af amter og kommuner allerede i dag. Det vil oven i købet ikke kunne udelukkes, at de mest kompetente medarbejdere, der må formodes at have bedst mulighed for at opnå anden beskæftigelse, vil forlade sektoren i forholdsvis stor grad.

Tidligere erfaringer med sammenlægninger og fx skattesamarbejder på tværs af kommuner har vist, at en succesfuld omlægning i vidt omfang afhænger af, om personalet og organisationerne inddrages i processen. Derfor efterlyser LO, at regeringen i sine udkast forholder sig til vigtigheden af, at personalet og organisationerne på et tidligt tidspunkt inddrages og får indflydelse på processen. Herunder er det også vigtigt, at der skabes rammer for fælles drøftelser mellem MED/SU-udvalgene på tværs af det statslige og kommunale område. I den forbindelse bør det også præciseres, at tillidsrepræsentanterne får bedst mulige vilkår for at udføre deres hverv i forbindelse med strukturreformen.

Det er ikke nok med ren og skær underrettningsfunktion, som der lægges op til i lovforslaget om *proceduremæssige spørgsmål*. Tværtimod er det nødvendigt at inddrage personalet og deres repræsentanter aktivt i processen, herunder som deltagere i delingsråd og forhandlingerne om overførsel af personale, aktiver og passiver.

Ifølge lovforslagene om *den kommunale inddeling* og *lov om regioner* får Sammenlægningsudvalgene og de regionale Forberedelsesudvalg mulighed for at ansætte og afskedige medarbejdere til administrativ bistand f.eks. i "overgangsperioden 2006". Der tages ikke stilling til, om disse medarbejdere skal

komme fra de allerede eksisterende forvaltninger, eller om der er tale om nye ansættelser. Hvis man vælger, at ansætte nye folk til sammenlægnings- og forberedelsesudvalgene, er der en risiko for, at de bliver bedre stillet end medarbejdere, som allerede er ansat i de gamle kommuners og amters sekretariater. LO mener, at der er tale om endnu et uacceptabelt usikkerhedsmoment for de nuværende ansatte at de sådan kan overtales inden om i forhold til sammenlægnings- og forberedelsesudvalgenes administrationer. Dertil kommer, at der skal tages stilling til, om nyansatte i sammenlægnings- og forberedelsesudvalgene er omfattet af regeringens såkaldte jobgaranti.

Efter kommunalreformen kan det forventes, at der i de offentlige myndigheder vil blive arbejdet med nye styreformer i f.eks. kommuner og regioner. Det fremgår bl.a. klart af Kommunernes Landsforenings høringssvar. Hvis der i den forbindelse eksperimenteres med nye ledelsesformer, skal myndighederne være særligt opmærksomme at sikre en fortsat reel mulighed medindflydelse og dialog mellem ledelse og de ansatte.

I øvrigt kan LO generelt bakke op om KTO's og CFU's høringssvar.

Landsorganisationen i Danmark
Danish Confederation of Trade Unions

Islands Brygge 32D
Postboks 340
2300 København S

Telefon 3524 6000
Fax 3524 6300
E-mail lo@lo.dk

Undervisningsministeriet
Institutionsstyrelsen
Frederiksborgs Kanal 25
1220 København K

Sagnr. 10.02-03-1375
Vores ref. HJE/TAH/hmo
Deres ref.

Den 6. januar 2005

"Forslag til Lov om ændring af lov om Centre for Videregående Uddannelse og andre selvejende institutioner for videregående uddannelser mv., lov om mellemlange videregående uddannelser, lov om centre for undervisningsmidler m.v. og forskellige andre love på Undervisningsministeriets område" af 1. december 2004

Lovforslaget omhandler i al væsentlighed to typer af problemstillinger

1) Overførselen af en række amtslige institutioner (især sygepleje- og radiografiskoler) til dels at være selvejende, dels at kunne indgå i CVU'er. Da CVU'erne i sig selv har en kompliceret lovgivning (kerne CVU'er, ubetingede og betingede CVU'er osv.) medfører denne overgang også en lang række bestemmelser. Der er bl.a. tale om en række bestemmelser for at oprette midlertidige bestyrelser i overgangen til selveje. Forslagene ændrer ikke ved de til disse institutioner knyttede uddannelser. Forslaget overfører sygepleje- og radiografiskoler til statsligt selveje, de amtslige undervisningscentraler overføres til CVU'erne og undervisningsministeren tillægges nye beføjelser over uddannelserne.

Med forslaget forstærkes samlingen af de mellemlange videregående uddannelser MVU i CVU-konstruktionerne – hermed skabes muligheden for mere dynamik og bedre koordinering i udbuddet af MVU, og undervisningsministerens beføjelser har bl.a. til hensigt at sikre ens optagelsesbetingelser landet over – begge dele hilser vi velkomment.

2) Overførsel af de amtslige centre for undervisningsmidler til staten og forankres i CVU'er. Centrenes opgave ændres ikke ved forslaget.

LO har ingen kommentarer til denne anden del af lovforslaget.

Til den første del vil LO påpege følgende tre uheldige elementer i lovudkastet:

- Dimensionering af pædagoguddannelsen gøres mere usikker

Praktikpladsudvalgene i lov om pædagoguddannelsen fjernes. I stedet indføres "For sygeplejeråde-, radiograf- og pædagoguddannelserne fastsættes optagelsestallene efter dialog med regionsrådene og kommunalbestyrelserne" i MVU-loven.

Konsekvensen heraf er, at der nu ikke mere er tale om et formelt udvalg med indstillingsret. I stedet fastsættes optagelsestallene "efter en gensidig udveksling af synspunkter parterne imellem", som der står i bemærkninger til lovforslaget.

Praksis har hidtil været, at ministeren har fulgt disse indstillinger fra praktikpladsudvalgene. I lovforslaget savnes en bemærkning om, at dimensioneringen skal tage udgangspunkt i en analyse af behovet for socialpædagoger i regionen, hvilket er tilfældet i nuværende lov. En dialog er mere løst og uforpligtende, og det er lettere som ministerium at komme med sin egen fortolkning af en dialog – end at komme med en "skæv" udlægning af enige udvalgsindstillinger.

LO vil advare mod denne mere usikre fastlæggelse af praktikpladsdimensioneringen.

- **Kun arbejdsgiverne høres i forbindelse med praktik**

I bemærkninger til lovforslaget anføres, at det er uddannelsesinstitutionerne, der står for at tilvejebringe og fordele praktikpladser, endvidere anføres, at Undervisningsministeriet får bemyndigelse til at pålægge de anførte institutionsejere, at stille det nødvendige antal praktikpladser til rådighed. Dette er et radikalt brud med hidtidig praksis, hvor det er arbejdsmarkedets parter – via praktikpladsudvalget – der finder de egnede praktikpladser. Lige som det er radikalt brud med den kobling mellem dimensionering og tilvejebringelse af praktikpladser, der hidtidige har ligget i praktikpladsudvalget, og som har fungeret særdeles tilfredsstillende.

Konsekvensen heraf er dog ikke, at uddannelsesinstitutionen frit kan vælge alle de praktikpladser de har lyst til. Antallet skal holde sig inden for dimensioneringen, men der er ikke i loven og bemærkningerne indbygget en sikring af en passende fordeling mellem socialpædagogiske – og normalpædagogiske praktikpladser.

Endvidere er konsekvensen, at SL (og BUPL), der hidtil gennem deres direkte representation i praktikpladsudvalgene har kunnet føre tilsyn med praktikinstitutioner, ikke mere har denne myndighed. Denne myndighed kommer nu til at ligge hos CVU'erne.

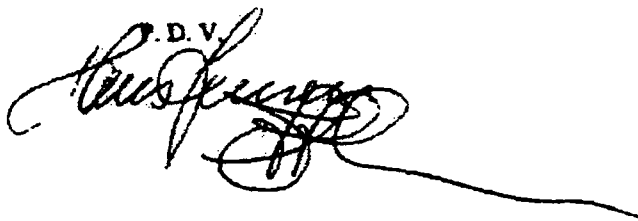
LO må advare mod denne ændring.

- **Indstilling af midlertidige bestyrelsesformænd**

Yderligere forekommer det noget uforståeligt, at CVU – rektorkollegiet skal have indstillingsret vedrørende de midlertidige bestyrelsesformænd. Godt nok har de erfaringer med overgangen til selveje, men i forhold til mere langsigtede strategiske overvejelser om de enkelte institutioners uddannelsespolitiske fremtid forekommer dette valg noget tilfældigt.

LO vil pege på, at det f.eks. kunne være de hidtidige udvalg i relation til de pågældende institutioner, der havde denne indstillingsret.

1. Der henvises til vedlagte notat om personaleforhold ved den forestående kommunalreform.

. D. V.

Personaleforhold ved den forestående kommunalreform

LO har modtaget udkast til en række af regeringens lovforslag i forbindelse med den forestående kommunalreform med henblik på vores bemærkninger. LO vil kommentere flere af de enkelte lovforslag hver for sig. Imidlertid vil LO i dette notat samle op på nogle generelle synspunkter om regeringens håndtering af personalet og organisationernes forhold.

Overordnet er det LOs opfattelse at regeringens model for overflytning af medarbejdere og inddragelse af personale og organisationer er særdeles mangelfuld.

Kommunalreformen er netop kendetegnet ved, at store grupper af ansatte skal skifte arbejdsgiver, og for nogles vedkommende også fysisk vil opleve ændrede vilkår.

Ifølge en opgørelse fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet vil i alt 145.800 personer kunne indtræde i ny overenskomster som følge af strukturreformen. Hertil skal lægges ansatte i Hovedstadens Sygehusfællesskab (HS). Desuden vil akkumuleret 100.000 ansatte, der berøres af primærkommunale sammenlægninger skulle skifte arbejdsgiver, (jf. tabel 1).

Tabel 1. Personale, der skal skifte arbejdsgiver efter strukturreformen

	1.000 personer
Fra amter til regioner	108,2
Fra amter til stat	16,9
Fra amter til kommuner	14,5
Fra kommuner til stat	6,2
Fra HS til regioner	18,1
Kommunesammenlægninger	100,0
I alt	263,9

De ansatte er hovedressourcen i den offentlige sektor. Derfor er det naturligt, at reformens indfyldelse på de nuværende ansattes fremtidige beskæftigelses- og ansættelsesvilkår bliver af afgørende betydning for vurderingen af reformen, herunder processen ved reformens gennemførelse.

I de fleste lovforslag har regeringen lagt op til den samme model for overflytning af de ansatte, som er kendt fra det allerede fremsatte forslag til en samlet statslig told- og skatteforvaltning. Og som personaleorganisationerne dengang gjorde opmærksom på er modellen på en række områder ikke god nok. Det er blevet tydeligere ved en gennemgang af hele regeringens reformpakke. Der burde have været lagt mere vægt på en grundig forberedelse, en garanti for personalets vilkår og bedre inddragelse af det berørte personale og deres organisationer. Nu skaber reformpakken i stedet

usikkerhed om personaleforholdene fremover. Man må frygte at reformen vil følges af afkedigelser og afvandring af de bedst kvalificerede, forringelser af de overflyttedes løn- og ansættelsesvilkår, urimeligt store geografiske forflytninger og manglende forankring hos de ansatte og organisationerne.

LO har tidligere sammen med FTF og AC i brev til Statsministeren givet udtryk for bekymring over den vægt, der tilsyneladende lægges på nedskæringer i antallet af offentligt ansatte som følge af strukturreformen. Bekymringen er blevet bekræftet med bl.a. det underbudgetterede forslag til en statslig told- og skattemyndighed og ved at der ikke i nogle af lovforslagene er afsat penge til selve omstillingsprocessen.

En anden væsentlig usikkerhed for de berørte ansatte, skyldes en mulig udvidelse af deres ansættelsesområde, nye arbejdssteder og nye arbejdsopgaver. Det stiller krav om, at man går tålmodigt til værks og beslutningerne er gennemsigtige.

Politiske udsagn om jobgarantier, der ikke har hold i personaleloven, kan ikke kompensere for usikkerheden. Det bør derfor som minimum i bemærkningerne til alle lovforslag anføres, at evt. personalereduktion skal ske ved naturlig afgang. Kravet er at betragte netop som et minimum, da naturlig afgang ikke kun indebærer fratreden til pension, men også omfatter personer der - evt. som konsekvens af strukturreformen - finder et nyt arbejde. En række nylige undersøgelser peger på, at ca. 10 pct. af de offentligt ansatte skifter arbejdsgiver hvert år.

En henvisning til, at de ansatte følger med opgaven og at lov om virksomhedsoverdragelse er gældende i forbindelse med gennemførelsen af reformen, må ikke forveksles med en beskæftigelsesgaranti. Loven fastlægger som bekendt alene vilkårene for ansættelsen efter overdragelsen, men forpligter ikke til at beskæftige de berørte lønmodtagere. LO anerkender, at selve omlægningen for overenskomstsansatte sker efter virksomhedsoverdragelsesloven. Det bør dog efter LO's opfattelse fremhæves, at alle medarbejdere i den forbindelse er sikret mod lønnedgang og forringelser i fx pensionsvilkår som følge af overgangen. Det bør også afklares hvilken sikkerhed der skal gælde for de ansatte som flyttes mellem f.eks. statslige myndigheder. Endelig bør det afklares hvordan man vil håndtere den situation, at medarbejdere med forskellige løn og ansættelsesvilkår kan komme til at skulle udføre samme arbejdsopgaver hos samme ansættelsesmyndighed.

Loven om en statslig skatteforvaltning er fremsat som en lakmusprøve på regeringens reformmodel, og viser klart, at der ikke er nogen garanti for løn- og ansættelsesvilkår. I dette lovforslag fremgår det udtrykkeligt, at de tidligere kommunalt ansatte vil få fastfrosset deres løn indtil den statslige overenskomst har indhentet dem, ligesom deres pensionsmæssige forhold forringes. For de statsansatte vil det også være uacceptabelt, at der bliver ulige ansættelsesvilkår for de samme arbejdsopgaver, ligesom det er uacceptabelt at stille de statslige organisationer i en situation, hvor de ved overenskomstforhandlingerne skal betale for kommunalreformens følger.

Det er for øvrigt uafklaret i hvilket omfang reformen giver anledning til nye kollektive overenskomster. Særligt på det nuværende amtslige område, hvor størsteparten af de berørte grupper er ansat, jf. tabellen ovenfor, er det usikkert om de nuværende amtslige overenskomster umiddelbart skal fortsætte, idet der er tale om en sådan identitet mellem regioner og amter, at regionerne fortsat vil være forpligtet som

overenskomstpart. LO antager, at henvisningen til virksomhedsoverdragelsesloven ikke omfatter de kollektive overenskomsters overgang. Men dette behandles ingen steder i lovforslagene. Regeringen bør allerede nu melde ud, om nogle myndigheder ensidigt agter at frasige sig de overenskomster, som de overflyttede medarbejdere tidligere har været omfattet af.

Efter LOs opfattelse bør man også præcisere, hvilke ansættelsesvilkår man så vil tilbyde de virksomhedsoverdragne medarbejdere, når deres tidligere overenskomstsatsatte rettigheder udløber i henhold til den kollektive overenskomst.

Særligt for tjenestemænd fastslås det i forslaget på den ene side, at tjenestemænd som flyttes mellem myndigheder bevarer deres ansættelsesvilkår, herunder deres tjenestemandspension. På den anden side fremgår det udtrykkeligt af bemærkningerne, at i hvert fald de kommunale tjenestemænds ansættelsesområde udvides, og at tjenestemænd fremover vil kunne være forpligtet til at overtage en anden passende stilling inden for det nye, men uden for deres gamle, ansættelsesområde. For en stor del af tjenestemændene vil det umiddelbart indebære en voldsom stor geografisk udvidelse af deres ansættelsesområder. Eneste begrænsning er ifølge lovbemærkningerne, at flytninger ikke må være særligt indgribende overfor den enkelte, svarende til den almindelige beskyttelse i tjenestemandreglerne om at en stillingsændring skal være passende for den enkelte. For de overenskomstsatsatte, er der ikke nævnt noget om hvor store geografiske flytninger, de risikerer at skulle tåle.

Regeringen har selv fremhævet, at den lægger afgørende vægt på tryghed for de ansatte, der berøres af kommunalreformen, og at reformen skal gennemføres på en god og ordentlig måde. Set i det lys bør ministeriet genoverveje, hvilke geografiske udvidelser de ansatte skal pålægges. For overenskomstsatsatte indeholder ansættelsesforholdet i sig selv en geografisk grænse. Tilsvarende skal LO fremhæve, at tjenestemandreglerne ikke forhindrer, at ansættelsesområdet for de overflyttede tjenestemænd afgrænses til mindre geografiske enheder end f.eks. samlede statslige myndighed.

For så vidt angår tjenestemandspensionen, fremgår det af lovforslagene, at tjenestemændenes pensionsret ikke vil blive forringet med sammenlægningen. LO går ud fra, at pensionsretten dækker både pensionsalder og pensionsbeløb. Således forstår LO bemærkningerne sådan, at den enkelte tjenestemand ikke vil opleve nogen ændring i sine pensionsmæssige vilkår. Andet ville da også have karakter af ekspropriation.

For den enkelte medarbejder vil der som nævnt kunne blive tale om væsentlige ændringer i arbejdsopgaver og arbejdssted. Det gør det særligt nødvendigt at den enkelte inddrages i processen. Det giver derfor anledning til store betænkeligheder, når det i udkast til lovforslag om visse proceduremæssige spørgsmål i forbindelse med kommunalreformen nævnes, at de ansatte senest i august 2006 blot vil få en meddelelse om, hvilken myndighed de skal overføres til, men at forvaltningsloven ikke vil blive anvendt, hvilket bl.a. betyder, at de ansatte ikke bliver påtalt. Disse bemærkninger viser for det første, at når man "flytter med opgaven" betyder det blot, at man får at vide hvilken myndighed, man skal flytte til. Heri ligger intet om den ansattes placering og opgaver hos den nye ansættelsesmyndighed. For det andet vil nogle ansatte blive pålagt væsentlige ændringer i deres ansættelsesvilkår, som må sidestilles med en afskedigelse. Det er uacceptabelt, hvis de sædvanlige

forvaltningsretlige og tjenestemandretlige sagsbehandlingsregler ikke skal anvendes i sådanne tilfælde. Tværtimod bør den enkelte medarbejder meget mere aktivt inddrages i planlægningen af sine fremtidige arbejdsopgaver og placering end forvaltningslovens minimumsregler tilsiger det.

Generelt er det afgørende, at de ansatte så tidligt som muligt får endelig klarhed over deres præcise fremtidige placering og arbejdsopgaver. For de medarbejdere som får ændret deres ansættelsesvilkår væsentligt vil august 2006 ikke være tidligt nok, da nogle har individuelle opsigelsesvarsel på op til 6 måneder. Sidste frist for værling af de præcise ansættelsesvilkår vil altså være i juni 2006. LO skal også opfordre til at man orienterer alle medarbejdere på samme tid i de enkelte myndigheder/institutioner, så der på én gang er skabt klarhed over alles vilkår efter 1. januar 2007.

I udkastet til *lov om erhvervsfremme og ophævelse af lov om kommuners og amtskommuners deltagelse i erhvervsudviklingsaktiviteter* vedrører opgaveflytningen fortrinsvis ansatte i de selvejende erhvervs-servicecentre, som i dag finansieres med 50 pct. af staten og 50 pct. fra amter og kommuner. De ansatte får ifølge udkastet ikke garanti for at flytte med opgaverne eller blive omfattet af virksomhedsoverdragelsesloven. LO er meget betænkelig ved at personale i selvejende institutioner, som udfører offentlige opgaver, tilsyneladende ikke får samme rettigheder ved reformen, som de øvrige ansatte. Herunder en garanti for at ingen bliver afkediget som følge af reformen.

Det er vigtigt at være opmærksom på, at en dårlig håndtering af personalets vilkår og inddragelse ved omstillingsprocesserne kan give risiko for voksende søgning væk fra den offentlige sektor. Derved forsøges det i forvejen udbredte rekrutteringsproblemer, som kendetegner store dele af amter og kommuner allerede i dag. Det vil oven i købet ikke kunne udelukkes, at de mest kompetente medarbejdere, der må formodes at have bedst mulighed for at opnå anden beskæftigelse, vil forlade sektoren i forholdsvis stor grad.

Tidligere erfaringer med sammenlægninger og fx skattemedarbejder på tværs af kommuner har vist, at en succesfuld omlægning i vidt omfang afhænger af, om personalet og organisationerne inddrages i processen. Derfor efterlyser LO, at regeringen i sine udkast forholder sig til vigtigheden af, at personalet og organisationerne på et tidligt tidspunkt inddrages og får indflydelse på processen. Herunder er det også vigtigt, at der skabes rammer for fælles drøftelser mellem MED/SU-udvalgene på tværs af det statslige og kommunale område. I den forbindelse bør det også præciseres, at tillidsrepræsentanterne får bedst mulige vilkår for at udføre deres hverv i forbindelse med strukturreformen.

Det er ikke nok med ren og skær underretningsfunktion, som der lægges op til i lovforslaget om *proceduremæssige spørgsmål*. Tværtimod er det nødvendigt at inddrage personalet og deres repræsentanter aktivt i processen, herunder som deltagere i delingsråd og forhandlingerne om overførsel af personale, aktiver og passiver.

Ifølge *lovforslagene om den kommunale inddeling og lov om regioner* får Sammenlægningsudvalgene og de regionale Forberedelsesudvalg mulighed for at ansætte og afkedige medarbejdere til administrativ bistand f.eks. i "overgangsperioden 2006". Der tages ikke stilling til, om disse medarbejdere skal

komme fra de allerede eksisterende forvaltninger, eller om der er tale om nye ansættelser. Hvis man vælger, at ansætte nye folk til sammenlægnings- og forberedelsesudvalgene, er der en risiko for, at de bliver bedre stillet end medarbejdere, som allerede er ansat i de gamle kommuners og amters sekretariater. LO mener, at der er tale om endnu et uacceptabelt usikkerhedsmoment for de nuværende ansatte at de sådan kan overhales inden om i forhold til sammenlægnings- og forberedelsesudvalgenes administrationer. Dertil kommer, at der skal tages stilling til, om nyansatte i sammenlægnings- og forberedelsesudvalgene er omfattet af regeringens såkaldte jobgaranti.

Efter kommunalreformen kan det forventes, at der i de offentlige myndigheder vil blive arbejdet med nye styreformer i f.eks. kommuner og regioner. Det fremgår bl.a. klart af Kommunernes Landsforenings høringsvar. Hvis der i den forbindelse eksperimenteres med nye ledelseformer, skal myndighederne være særligt opmærksomme at sikre en fortsat reel mulighed medindflydelse og dialog mellem ledelse og de ansatte.

I øvrigt kan LO generelt bakke op om KTO's og CFU's høringsvar.

Institutionspolitisk Kontor 2

Undervisningsministeriet

Uddannelsesstyrelsen

Frederiksholms Kanal 26
1220 København K
Tlf 3392 5600
Fax 3392 5666
www.uvm.dk

MVU-rådets høringsvar vedr. udkast til forslag til lov om ændring af en række love i forbindelse med kommunalreformen

4. januar 2005
J.nr. 2000-2713-2

MVU-rådet har følgende bemærkninger til det udsendte udkast til forslag til lov om ændring af lov om Centre for Videregående Uddannelse og andre selvejende institutioner for videregående uddannelser m.v., lov om mellemlange videregående uddannelser, lov om centre for undervisningsmidler m.v. og forskellige andre love på Undervisningsministeriets område, som er udsendt til høring:

Rådet konstaterer, at der i § 2, stk. 2 vedrørende lov om mellemlange videregående uddannelser præciseres, at det er Undervisningsministeren, der fastsætter de nærmere bestemmelser for tilvejebringelse og fordeling af praktikpladser for den enkelte uddannelse. Rådet ser frem til at blive hørt om disse bestemmelser.

Rådet bemærker, at der, som anført i de almindelige bemærkninger, afsnit 2, med Amtscentrenes indplacering i CVU'erne påregnes at skulle igangsættes et udvalgsarbejde, der skal se på, hvordan centrenes opgaver kan indpasses i og sammentænkes med CVU'ernes samlede opgaver, så der sikres en øget synergi og kvalitet for brugerne i opgaveløsningen. Rådet vil gerne stille sig til rådighed for dette arbejde.

Til sidst vil rådet gerne påpege, at det er vigtigt at huske på og anvende den viden, der findes i CVU'erne i forhold til at løfte og imødekomme den forventede efteruddannelsesindsats, der kan opstå som konsekvens af kommunalreformen.

Med venlig hilsen

Hans Stige Hansen
Formand for MVU-rådet

REKTORFORSAMLINGEN for sygeplejerskeuddannelsen

Kontorchef Jørgen Winther
Institutionsstyrelsen
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K

Randers d 5. januar 2005

Rektorforsamlingen for sygeplejerskeuddannelsen fremsender hermed bemærkninger til udkast til Forslag til Lov om ændring af lov om Centre for Videregående uddannelse og andre selvejende institutioner for videregående uddannelser m.v. samt lov om mellemlange videregående uddannelser (Udmøntning af kommunalreformen for så vidt angår sygepleje- og radiografskolerne m.v.)

Vi formoder det er en forglemmelse, at Rektorforsamlingen for sygeplejerskeuddannelsen og Rektorforsamlingen for radiografuddannelsen, samt studenterorganisationerne ved de pågældende uddannelser, ikke er nævnt på høringslisten, idet det jo er de to MVU-uddannelser, som bliver mest direkte berørt af ændringerne.

Økonomi:

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår, at lovændringen samlet set forventes at være udgiftsneutral, idet de statslige merudgifter modsvares af de udgifter, som amtskommunerne i dag anvender til uddannelsesopgaven.

Der forestår et stort udredningsarbejde med at klarlægge de nuværende amtslige udgifter m.m. til bl.a. sygeplejerskeuddannelsen. Rektorforsamlingen for sygeplejerskeuddannelsen deltager naturligvis gerne i dette arbejde.

Det er vigtigt, at de økonomiske ressourcer, som afsættes til uddannelsesopgaven i forbindelse med overgang til statslig styring samles hos de ledere af uddannelserne, som har det uddannelsesmæssige ansvar. I dag er de økonomiske ressourcer typisk placeret både på uddannelsesinstitutionerne og på sygehusene/andre institutioner. Sidstnævnte bevirker, at den kliniske uddannelsesopgave og ressourcerne hertil dels er usynlige for de involverede og dels let forsvinder i et stort og ressourcekrævende sundhedsvæsen.

Konkrete bemærkninger til lovforslagene:

Forslag til ændringer i MVU-loven § 6a.

Det ønskes tydeliggjort hvad der menes med "egnede praktikpladser" så det fremgår, at det indebærer, at der er et tilstrækkeligt antal kliniske vejledere med den pågældende professionsuddannelse samt som minimum en vejlederuddannelse på diplomniveau med et omfang på 1/6 studenterårsværk (9 ECTS)

Endvidere ønskes denne bestemmelse også indskrevet i lovgivningen om kommuners og regioners opgaver, da det vil gøre forpligtelsen mere tydelig for kommuner og regioner end når den "gemmer" sig i en lovgivning om MVU-uddannelser, som disse parter ikke ellers har forpligtelser overfor.

Midlertidige bestyrelser. § 7 stk 2:

Rektorforsamlingen foreslår, at hvis et amtsråd og et CVU har indgået aftale om CVU'ets drift af sygepleje- og radiografuddannelsen, så kan der nedsættes midlertidige bestyrelser, såfremt lederen af den pågældende uddannelse ønsker det.

Dette forslag er begrundet i, at der kan være skoler, som af et amtsråd er blevet henlagt til et CVU, som var hensigtsmæssigt på det tidspunkt. Men med det nye kommunale og regionale landkort, der tegner sig efter strukturreformen, samt det nye uddannelsesbillede, der opstår når alle MVU-uddannelser bliver statsligt styret, kan der tegne sig mere hensigtsmæssige institutionelle strukturer og samarbejdsrelationer for fremtiden.

Endvidere ønskes det, at de skoler som på nuværende tidspunkt ikke er henlagt til et CVU skal have midlertidige bestyrelser. Dette ønskes for at undgå, at amterne i den sidste funktionsperiode træffer beslutninger på skolernes vegne, som er bindende for fremtiden.

Midlertidige bestyrelser § 7 stk 4:

Det kan synes nærmest umuligt at skulle udpege en formand, der både har kendskab til og erfaring med ledelse og stiftelse af selvejende uddannelsesinstitutioner i statsligt regi, idet de fleste selvejende uddannelsesinstitutioner er stiftet for så lang tid siden, at stifterne næppe længere er tilgængelige. Det foreslås, at kravet ændres til : "Kendskab til ledelse af uddannelsesinstitutioner i statsligt regi."

Med venlig hilsen

På vegne af Rektorforsamlingen for sygeplejerskeuddannelsen

Aase Holdgaard

Formand

Rigsrevisionen
C5

Undervisningsministeriet
Institutionsstyrelsen
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K.

Dato: 4. januar 2005
J.nr.: 2004-5000-29
(Angiv venligst j.nr. ved besvarelse)
Ref.: □□□□□
□□□□□

Adresse:
St. Kongensgade 45
1264 København K

Telefon/Telefax:
33 92 84 00
33 11 04 15

E-mail/Homepage:
rigsrevisionens-email@rigsrevisionen.dk
www.rigsrevisionen.dk

Høringssvar vedrørende kommunalreformen

Undervisningsministeriet har med e-post af 1. december 2004, j.nr. 2004-3822-11, sendt et udkast til forslag til lov om ændring af lov om Centre for videregående Uddannelse og andre selvejende institutioner for videregående uddannelser m.v., lov om mellemlange videregående uddannelser, lov om centre for undervisningsmidler m.v. og forskellige andre love på Undervisningsministeriets område til høring.

Rigsrevisionen har gennemgået udkastet for bestemmelser om regnskab, revision samt placering af ansvar for økonomistyring.

Rigsrevisionen har ingen bemærkninger til udkastet.

Med venlig hilsen

Vibeke Andersen

Undervisningsministeriet

Vester Farimagsgade 1
Postboks 367
1504 København V

Tlf. 3313 4655
Fax 3311 8953
E-mail: info@sala.dk

7.1.2005
Sags nr.: 8.04. GR
Direkte tlf.: 3370 2013
E-mail: gr@sala.dk

Sendt pr. e-mail

Lovforslag om kommunalreform

SALA har modtaget mail med anmodning om bemærkninger til lovforslag vedr. Forslag til lov om ændring af lov om institutioner for uddannelsen til studentereksamen, lov om institutioner for uddannelsen til højere handelseksamen, lov om grundlæggende social- og sundhedsuddannelser, lov om almen voksenuddannelse

Forslag til lov om ændring af lov om produktionskoler, lov om støtte til folkeoplysende voksenundervisning, frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde og daghøjskoler samt om Folkeuniversitetet og forskellige andre love på Undervisningsministeriets område

Forslag til lov om ændring af lov om Centre for Videregående Uddannelse og andre selvvejende institutioner for videregående uddannelser mv. Lov om mellem lange videregående uddannelser, lov om centre for undervisningsmidler mv. og forskellige andre love på Undervisningsministeriets område

SALA finder strukturændringerne på undervisningsområdet nødvendige for at skabe en sammenhæng og gennemskuelighed samt ligestilling i ungdomsuddannelserne og ser derfor positivt på de foreslåede ændringer i forbindelse med overgang til selveje for de institutioner, som i dag er i Amterne.

Endvidere finder SALA det positivt, at Undervisningsministeriet i forbindelse med institutionernes overgang til taxameterfinansiering også gennemfører en generel analyse af styringssystemet i taxameterfinansieringen, således at nødvendige justeringer foretages.

Lovforslaget lægger op til muligheden for, at flere typer af institutioner kan sammenlægges, hvilket SALA også finder positivt. Dette kan skabe gode fag- og studiemiljøer til gavn for den enkelte unge, men også i forhold til bedre udnyttelse af ressourcer, som kan skabe plads til andre initiativer. Man bør dog sikre, at den enkelte uddannelse ikke mister sin faglige retning.

De nye regionsråd får i fremtiden en betydelig funktion og indflydelse på uddannelsesområdet. SALA finder det vigtigt, at overordnede nationale uddannelsesmål og midler har en betydelig vægt i forhold til regionsrådenes arbejde..

Med venlig hilsen

Gitte Rasmussen

Undervisningsministeriet
Institutionsstyrelsen
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K

7. januar 2005

42134.2 10.01. USP/USP

Høringsvar om udkast til forslag til lov om ændring af lov om centre for videregående uddannelse og andre selvejende institutioner for videregående uddannelse m.v., lov om mellemlange videregående uddannelser, lov om centre for undervisningsmidler m.v. og forskellige andre love på Undervisningsministeriets område

Stats- og Kommunalt Ansattes Forhandlingsfællesskab (Statstjenestemændenes Centralorganisation II, Lærernes Centralorganisation og Overenskomstansattes Centralorganisation) har ved Undervisningsministeriets brev af 1. december 2004 (j.nr. 2004-3822-11) modtaget udkast til forslag til lov om ændring af lov om centre for videregående uddannelse og andre selvejende institutioner for videregående uddannelse m.v., lov om mellemlange videregående uddannelser, lov om centre for undervisningsmidler m.v. og forskellige andre love på Undervisningsministeriets område i høring.

I den anledning skal SKAF for så vidt angår de generelle spørgsmål om løn- og ansættelsesvilkår i forbindelse med gennemførelsen af kommunalreformen henvise til det høringssvar, som CFU har afgivet til Indenrigs- og Sundhedsministeriet om udkast til forslag til lov om visse proceduremæssige spørgsmål i forbindelse med kommunalreformen. Kopi heraf vedlægges.

Desuden skal SKAF henvise til de høringssvar, der måtte komme fra SKAFs respektive medlemsorganisationer vedrørende det mere tekniske og strukturelle indhold i lovforslaget. SKAF har opfordret sine medlemsorganisationer til selvstændigt at indsende høringssvar vedrørende organisationsspecifikke problemstillinger m.v. SKAF har således ikke koordineret en samlet tilbagemelding for medlemsorganisationerne.

For så vidt angår udkastet til ovennævnte lovforslag skal SKAF særskilt bemærke følgende:

I udkastet tales der om tjenestemænd uden nærmere angivelse af retsgrundlaget for disse nuværende ansættelsesforhold.

STATS- OG KOMMUNALT ANSATTES FORHANDLINGSFÆLLESSKAB

Lærernes
Centralorganisation (LC)

Overenskomstansattes
Centralorganisation (OC)

Statstjenestemændenes
Centralorganisation II (COII)

SKAF skal henstille, at bemærkningerne udbygges med oplysninger herom.

I pkt. 2 i almindelige bemærkninger anføres blandt andet, at tjenestemænd, der overføres, overgår til ansættelse ved de enkelte selvejende institutioner "i statsligt regi", uden at der i udkastet ses at være redegjort for, hvorvidt - og i givet fald på hvilken måde - statsligt regi/selveje adskiller sig det selveje, der i dag kendes på Undervisningsministeriets område, således erhvervsskoler og centre for videregående uddannelse.

Efter udkastets § 10 træffer den selvejende institution selv beslutning både om afskedigelse af institutionens tjenestemænd og om suspension mv. efter tjenestemandslovens regler.

SKAF skal henstille, at bemærkninger udbygges med oplysninger om, hvorledes denne bestemmelse afviger fra, hvad der er gældende for tjenestemændenes nuværende ansættelsesforhold.

Det bemærkes, at der ikke ses at være overensstemmelse mellem bestemmelsen om, at beslutning om suspension m.v. træffes efter tjenestemandslovens regler, og pkt. 5.2 i almindelige bemærkninger og bemærkningerne til § 7 i udkast til forslag til lov om visse proceduremæssige spørgsmål i forbindelse med kommunalreformen, hvor det anføres, at tjenestemænd, der overføres, overgår til ansættelse efter den nye ansættelsesmyndigheds tjenestemandregler.

Disse bemærkninger forstår SKAF således, at det i udkastet forudsættes, at der for de selvejende institutioner, hvortil tjenestemænd overføres til ansættelse, vil skulle fastsættes et særskilt retsgrundlag for disse tjenestemænds ansættelsesforhold, samt at det følger af udkastets § 7, stk. 1, at tjenestemændenes ansættelsesvilkår skal svare til de hidtidige vilkår.

Heraf må følge, at der skabes en ny gruppe af tjenestemænd. Udkastet ses ikke direkte at oplyse om denne konsekvens, ligesom der ikke i bemærkningerne ses nogen vurdering af hensigtsmæssigheden heraf.

Ligeledes ses det ikke af bemærkningerne at fremgå, hvorledes og af hvem sådanne regler forudsættes at blive tilvejebragt.

SKAF forudsætter, at disse regler vil svare til tjenestemandsløvgivningens regler.

SKAF forudsætter endvidere, at amtskommunale tjenestemænd, der er ansat i henhold til lov om tjenestemænd i folkeskolen m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 679 af 17. september 1998, opretholder denne status, når de overgår til en ny ansættelsesmyndighed, herunder pensionsvilkår i henhold til § 12 i lov om tjenestemænd i folkeskolen m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 679 af 17. september 1998.

SKAF skal i den forbindelse henlede opmærksomheden på, at lov om tjenestemænd i folkeskolen m.v. beror på en aftale mellem Finansministeriet, KL og Lærernes Centralorganisation om kommunalisering af folkeskolens ansatte. I forhold til etableringen af aftale om folkeskolen af 27. marts 1992 var det en forudsætning, at der blev etableret en "lukket gruppe" af tjenestemænd, som overgik på særlige vilkår.

Det er derfor SKAFs opfattelse, at eventuel ændring af "den lukkede gruppes" vilkår alene kan ske efter forhandling mellem Finansministeriet, KL og Lærernes Centralorganisation.

Det er desuden SKAFs opfattelse, at kommunalreformens gennemførelse ikke forudsætter nogen ændring af status for "den lukkede gruppe" af tjenestemænd i folkeskolen.

SKAF har i den forbindelse med tilfredshed noteret sig, at udkastet ikke indebærer nogen ændring af den hidtidige status for statstjenestemænd, der gør tjeneste ved selvejende institutioner for videregående uddannelser, jf. § 26 og § 27 k, stk. 1, i lov om centre for videregående uddannelse og andre selvejende institutioner for videregående uddannelser m.v.

I bemærkningerne til § 7 i udkast til forslag til lov om visse procedurermæssige spørgsmål i forbindelse med kommunalreformen anføres, at de overførte tjenestemænd ansættes i henhold til de kollektive aftaler, der er indgået i henhold til den nye ansættelsesmyndigheds tjenestemandregler.

I den forbindelse forudsætter SKAF, at tjenestemænd, der er overført til selvejende institutioner, er omfattet af centralorganisationernes aftale- og forhandlingsret i henhold til hovedaftalen af 27. oktober 1969 mellem finansministeren og tjenestemændenes centralorganisationer.

Samtidig forudsætter SKAF, at institutionerne skal følge de af finansministeren fastsatte eller aftalte bestemmelser om løn- og ansættelsesvilkår, herunder om pensionsforhold, for såvel tjenestemænd som andre personalegrupper, der er ansat ved institutionen. Der kan henvises til, at en sådan bestemmelse gælder for andre selvejende institutioner under Undervisningsministeriets område, således for erhvervsskoler og centre for videregående uddannelse.

Med venlig hilsen

Anders Bondo Christensen

CFU

Centralorganisationernes
Fællesudvalg
Løngangstræde 25, 4. sal
1468 København K
Tlf 3817 8100 Fax 3817 8130

Indenrigs- og Sundhedsministeriet
Slotholmsgade 10-12
1216 København K

7. januar 2005
13010.8 PW/HF

Høringssvar vedrørende lovforslag om kommunalreformen – Indenrigs- og sundhedsministeriets område – Forslag til lov om visse procedure-spørgsmål

Centralorganisationernes Fællesudvalg har til høring modtaget udkast til en lang række lovforslag om gennemførelse af kommunalreformen indenfor Indenrigs- og Sundhedsministeriets område samt en lang række øvrige lovforslag.

Indledning

CFU konstaterer, at lovforslagene indeholder en række ikke konkretiserede bemyndigelser til ministeren, hvorfor der opstår uklarhed med hensyn til hvorledes reformen i sidste ende bliver udformet. Det begrænser vores muligheder for at gennemskue konsekvenserne af reformen.

Et eksempel herpå er, at indenrigs- og sundhedsministeren gives hjemmel til at lade opgaveflytninger finde sted såvel før som efter den 1. januar 2007.

CFU vil koncentrere sig om det personalerelaterede indhold i lovforslagene – herunder især udkast til forslag til lov om visse procedurespørgsmål i forbindelse med kommunalreformen.

CFU skal i øvrigt henviser til de høringssvar, der måtte komme fra de respektive centralorganisationer samt disses medlemsorganisationer.

Generelle bemærkninger

Regeringen har afgivet løfter om at sikre medarbejdernes løn- og ansættelsesvilkår, og at der er job til alle i den nye struktur. CFU har i den forbindelse med tilfredshed noteret sig, at det af lovforslaget og bemærkningerne hertil fremgår, at de ansatte skal følge opgaven, således at de ansatte, der udelukkende eller overvejende er beskæftigede med en opgave, der overføres til en anden myndighed, overføres til ansættelse under den pågældende myndighed.

En række andre forhold vil imidlertid også være en nødvendig forudsætning for, at der kan skabes trygge rammer for personalet ved omlægningen og dermed sikre de ansattes aktive og konstruktive deltagelse i opbygningen af den nye struktur. I den forbindelse skal CFU understrege, at det er en vigtig forudsætning for en vellykket proces, at personalet på alle niveauer inddrages – også i et langt videre omfang end de formelle regler om information og høring.

Politiske garantier om jobsikkerhed kan ikke kompensere for usikkerheden. Det bør derfor efter CFU's opfattelse som minimum anføres i lovbemærkningerne, at eventuel personalereduktion skal ske ved naturlig afgang.

CFU afgav en lang række både konkrete og generelle bemærkninger til udkast til lovforslag på Skatteministeriets område, idet det var vores opfattelse, at bestemmelser om de ansattes vilkår ville danne præcedens for personaleoverførsler som led i kommunalreformen.

Vi kan beklageligvis konstatere, at det nu fremsendte lovforslag ikke tager højde for tidligere afgivne bemærkninger.

Kopi af høringssvaret til Skatteministeriet vedlægges til orientering.

Vores bemærkninger vil i al væsentlighed koncentrere sig om at sikre størst mulig tryghed for de ansatte herunder, at der ikke sker forringelser i de ansattes nuværende ansættelsesvilkår. Det er CFUs opfattelse, at lovforslagene desværre ikke giver de nødvendige garantier herfor.

Forslag til lov om visse procedurespørgsmål

CFU's høringssvar vedrører

- Tryghed og medinddragelse
- Økonomi
- Udvidelse af ansættelsesområdet
- Arbejdssted og arbejdsopgaver
- Tjenestemænd
- Overenskomstansatte

Tryghed og medinddragelse

CFU er generelt tilfreds med de udmeldinger, der er kommet fra såvel statsministeren som indenrigs- og sundhedsministeren om, at regeringen lægger afgørende vægt på tryghed for de ansatte, der berøres af kommunalreformen, og at reformen skal gennemføres på en god og ordentlig måde.

Det er CFU's opfattelse, at en sådan tryghed kun kan etableres ved, at der gennemføres en løbende gensidigt forpligtende dialog med personaleorganisationerne.

En god proces og et succesfuldt resultat forudsætter en åben dialog og et konstruktivt samarbejde mellem ledelse og medarbejdere, hvor alle gives mulighed for at bidrage med viden, erfaringer, ideer og forslag.

CFU ønsker, at medarbejdere og ledere kommer til at opleve gennemførelsen af kommunalreformen som en professionel og personalepolitisk god proces.

CFU vil derfor kvittere for, at det af bemærkninger til lovforslaget fremgår, at det vil være naturligt, at de myndigheder, hvorfra ansatte skal overføres, på et passende tidspunkt giver de ansatte mulighed for at fremsætte ønsker til fordelingen og på et passende tidspunkt inddrager de involverede MED-udvalg og samarbejdsudvalg i drøftelserne om konsekvenserne af overførelsen af blandt andet de ansatte, således at det sikres, at personalets repræsentanter har mulighed for at drøfte juridiske, økonomiske og sociale følger for ansatte, der bliver berørt af reformen.

CFU skal i den anledning henlede opmærksomheden på den fælles udmelding om information og samarbejde i forbindelse med strukturreformen, som CFU og Personalestyrelsen udsendte til samtlige samarbejdsudvalg den 29. september 2004.

Det understreges i den fælles erklæring, at den tryghed, der skal skabes i forbindelse med omlæggningerne, skal omfatte både de medarbejdere, som overføres fra kommune og amtskommuner og de allerede ansatte medarbejdere på det statslige arbejdspladser.

CFU finder det derfor vigtigt, at der i bemærkningerne til lovforslaget indarbejdes yderligere bemærkninger om personalets – herunder personaleorganisationernes - inddragelse og indflydelse på hele processen.

CFU ønsker, at hensigtserklæringen i bemærkningerne gøres mere bindende for de enkelte ledelsesniveauer, da dette vil være med til at skabe tryghed, omstillingsparathed og gennemsigtighed i processen for medarbejderne. Vi skal således foreslå, at MED- og samarbejdsudvalgene involveres før, under og ef-

ter afgivelsen og modtagelsen af medarbejderne. Endvidere bør MED- og samarbejdsudvalg involveres i udarbejdelse af "aftaleudkast" for så vidt angår de personalemæssige spørgsmål.

Personalestyrelsen og CFU har udarbejdet en fælles vejledning om kommunalreformen, som løbende vil blive udbygget. Vi anbefaler, at der i lovforslaget eller bemærkninger hertil henvises til denne vejledning.

CFU finder det uacceptabelt, at lovforslaget lægger op til, at Forvaltningslovens kapitler 4, 5 og 6 der handler om *partens aktindsigt, partshøring og begrundelse m.v.* ikke vil være gældende – samtidig med at lovforslaget bemærker, at de ansatte vil blive inddraget i processen.

Af lovforslagets bemærkningerne fremgår det, at man vil sætte forvaltningslovens regler ud af spil med henblik på at sikre en smidig proces. Det er efter CFU's opfattelse uantageligt.

Det skal understreges, at det forvaltningsretlige system og samarbejdsudvalgs-systemet ikke er alternative systemer, men derimod supplerende systemer. De forvaltningsretlige regler om partshøring har således til formål at sikre, at den ansatte får lejlighed til at gøre sig bekendt med og kommentere det faktiske afgørelsesgrundlag, inden der træffes beslutning.

Denne retssikkerhedsgaranti i forhold til det enkelte individ tilgodeses ikke ved en løbende inddragelse af samarbejdsudvalget, der tager vare på kollektivets ret til information og høring.

CFU er derfor af den opfattelse, at lovforslagets § 15 skal udgå.

CFU har videre noteret sig, at samtlige medarbejdere senest den 1. august 2006 er orienteret om, hvilken ansættelsesmyndighed den enkelte overføres til. Vi finder det vigtigt, at der hurtigt kommer en afklaring af, hvor den enkelte medarbejder er placeret hos den nye arbejdsgiver og hvilke arbejdsopgaver medarbejderen fremover skal varetage.

Loven giver ikke nærmere retningslinier for yderligere oplysninger i den forbindelse, såsom indplacering hos ansættelsesmyndigheden, eventuelle ændringer i arbejdsopgaver og lignende.

Lovforslaget er efter vores opfattelse i modstrid med de tilkendegivelser, regeringen har givet om tidligst mulig afklaring for de ansatte.

CFU skal i den forbindelse henstille til, at der i videst muligt omfang tages hensyn til såvel nuværende som kommende statsansatte medarbejders ønsker, ligesom tillidsrepræsentanter og personaleorganisationer bør inddrages i processen

CFU skal præcisere, at overgang til ansættelse i en anden offentlig myndighed ikke i sig selv indebærer en forpligtelse til at skulle tåle at gøre tjeneste et andet sted eller tåle ændringer i arbejdsopgaverne.

Sådanne eventuelle ændringer skal varsles efter de almindelige arbejdsretlige og funktionærretlige regler således, at der efter den konkrete ændrings karakter gives et passende varsel, og hvis der er tale om en væsentlig vilkårsændring, et varsel svarende til den pågældendes individuelle opsigelsesvarsel, hvorfor datoen 1. august 2006 er meget sent i forhold til en gennemførelsen af ændringen med virkning fra den 1. januar 2007.

Endelig skal CFU præcisere, at det ikke kun er i relation til de medarbejdere, der overføres fra kommunalt til statsligt regi, at der er behov for at skabe trygge rammer ved omlægningen samt behov for løbende at gennemføre den fornødne kompetenceudvikling. Det gælder også de medarbejdere, som i dag er statsligt ansat inden for de nævnte områder.

Økonomi

De økonomiske konsekvenser af den meget omfattende reform bør naturligvis være veloplyste.

Det gælder både på de enkelte områder, der berøres - og samlet set.

Det er derfor – i lyset af den stramme økonomiske udgiftsstyring - betænkeligt, at der ikke ligger økonomiske konsekvensberegninger til de enkelte lovforslag.

Partierne bag reformen har samtidig garanteret, at de ansatte følger opgaverne. Et væsentligt spørgsmål er hvorledes jobsikkerhedsgarantien finansieres?

Et andet væsentligt spørgsmål som lovforslagene ikke giver svar på er, hvad opgaveoverførelsen koster og hvordan finansieringen skal findes?

Helt basalt findes der sammenlignelige, men alligevel forskellige aftalesæt på det kommunale og det statslige område. Det er aftalesæt, som skal anvendes parallelt i den resterende overenskomstperiode. De overenskomstansatte fortsætter blandt andet med de kommunale lønreguleringer og herunder den kommunale sektors reguleringsordning. Tjenestemændene overføres derimod umiddelbart og forudsættes kompenseret samtidigt lønmæssigt ved indplaceringen på de statslige aftaler.

Således belastes de statslige budgetter af såvel forudseelige som uforudseelige udgifter i forbindelse med overgangen og i årene derefter. I den forbindelse er det ikke mindst relevant at rette fokus mod de nye lønsystemer i staten, hvor

en væsentlig forudsætning for disse er tilstedeværelsen af et lokalt økonomisk råderum.

Udvidelse af ansættelsesområde

Det anføres i lovforslaget, at ansættelsesområdet - både for tjenestemænd og overenskomstansatte - udvides til at omfatte den nye ansættelsesmyndigheds område. Dette er efter CFUs opfattelse ensbetydende med, at såvel de statslige som de overførte kommunale medarbejdere i princippet vil få hele landet som ansættelsesområde.

Lovforslaget indebærer en markant udvidelse af ansættelsesområdet, især for de (amts)kommunale medarbejdere, der overføres, idet deres ansættelsesområde typisk har været det enkelte amt eller den enkelte kommune.

CFU finder, at en sådan udvidelse forekommer at være både retsligt betænkelig og unødvendig, idet der bør kunne findes en løsning således, at opgaveflytningen kan gennemføres med en væsentlig mindre udvidelse af ansættelsesområdet.

CFU skal i den forbindelse henvise til, at tjenestemænd, der som led i kommunalreformen overføres fra amterne til selvejende institutioner under Undervisningsministeriet, får et ansættelsesområde, der er begrænset til den enkelte institution, jf. pkt. 2 i almindelige bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af lov om institutioner for uddannelsen til studentereksamen, lov om institutioner for uddannelsen til højere forberedelseksamen, lov om grundlæggende social- og sundhedsuddannelser, lov om almen voksenuddannelse og voksenuddannelsescentre og forskellige andre love og til udkast til forslag til lov om ændring af lov om centre for videregående uddannelse og andre selvejende institutioner for videregående uddannelse m.v., lov om mellem- og videregående uddannelser, lov om centre for undervisningsmidler m.v. og forskellige andre love på Undervisningsministeriets område.

Videre fremgår det af bemærkninger til § 7, at *stor afstand mellem det hidtidige og det nye tjenestested udelukker således ikke i sig selv til at overtage den nye stilling*. CFU er enig i, at i forhold til passende stilling er afstand et ud af flere momenter, der indgår i en konkret vurdering, men vi mener dog, at stor afstand efter omstændighederne i sig selv kan indebære, at stillingen ikke er passende.

CFU er den af opfattelse, at vurderingen af hvorvidt et indgreb er af "særlig indgribende karakter" må vurderes i forhold til den stilling, tjenestemanden oprindeligt blev overført fra.

Personalestyrelsen har tidligere tilkendegivet, at lovudkastets udvidelse af ansættelsesområdet svarer til de regler, der blev fastlagt i forbindelse med dan-

nelsen af Hovedstadens Sygefællesskab (H:S) og Bornholms Regionskommune.

Dette er CFU ikke enig i, idet der ved dannelsen af H:S ikke skete andre ændringer i tjenestemændenes ansættelsesområde, end hvad tjenestemændene var forpligtede til at tåle ved fortsat ansættelse i den hidtidige stilling og for så vidt angår Bornholms Regionskommune blev ansættelsesområdet fastlagt til at være Regionskommunen.

Der er væsentlige forskelle i de trods alt snævre udvidelser af ansættelsesområderne i de tidligere situationer, og så det, der ligger i det nærværende lovforslag.

CFU forudsætter, at udvidelsen af ansættelsesområdet gennemføres så lempeligt som muligt således, at det både sker under hensyn til den enkelte medarbejder og opgaveflytningen, og selvfølgelig ved overholdelse af reglerne om varsling og lign.

Arbejdssted og arbejdsopgaver

CFU finder det vigtigt, at der meget hurtigt kommer en afklaring af, hvor det fremtidige arbejdssted for den enkelte medarbejder er placeret, og hvilke arbejdsopgaver den ansatte fremover skal varetage. Dette gælder for alle medarbejdere i den nye struktur.

CFU skal i den forbindelse henstille, at der i videst muligt omfang tages hensyn til såvel nuværende som kommende statsansatte medarbejders ønsker, ligesom tillidsrepræsentanter og personaleorganisationerne skal inddrages.

Tjenestemænd

Det fremgår af lovforslagene, at tjenestemænd overføres til statstjenestemandsansættelse med de hidtidige vilkår, og i bemærkningerne anføres det samtidig, at de ansættes som statstjenestemænd i henhold til tjenestemandslvgivningen og de kollektive aftaler, der er indgået i henhold til denne lovgivning.

Det er CFUs opfattelse, at disse bemærkninger strider mod hinanden, idet der også på tjenestemandsområdet er indgået væsentligt forskellige aftaler i henholdsvis statsligt og kommunalt regi. Lovforslaget indeholder således ikke en konkret afklaring af, hvilke løn- og ansættelsesvilkår tjenestemændene skal have i fremtiden.

Det gælder såvel i forhold til løn, pension og andre ansættelsesvilkår, hvor regulativer (f.eks. pension) og aftaler (løn- og øvrige ansættelsesvilkår) er forskellige.

Der kan angives mange eksempler på forskelle, men CFU vil her alene pege på enkelte væsentlige forskelle.

I forbindelse med de nye lønsystemer er det på statens område aftalt, at fremtidige lønstigninger udover hvad den enkelte havde udsigt til i det gamle lønsystem – i grove træk – ikke medfører ændringer i den pågældendes tjenestemandspensionsskalatrin, men der indbetales pensionsbidrag af forskellen til en bidragsfinansieret pensionsordning på samme måde som for de overenskomstsansatte.

På det kommunale område er det aftalt, at der fortsat sker almindelig tjenestemandspensionsoptjening.

På det kommunale område er der desuden aftalt særlige pensionsforbedringer for såvel nuværende tjenestemandsansatte som allerede pensionerede kommunale tjenestemænd.

Det er der ikke i samme omfang på det statslige område.

Lønaftalerne i det kommunale område er også væsentlig forskellige i forhold til staten, idet man i kommunerne er i gang med en større omlægning af hele den gamle stedtillægsordning (områdetillæg).

Endelig skal det nævnes, at der også er en række forskelle, når det drejer sig om aftaler om øvrige ansættelsesvilkår som for eksempel aftaler om seniorordninger, frivillig fratræden, barsel og omsorgsdage, ferie og ansættelse på særlige vilkår.

Med det formål at sikre den enkelte tjenestemand – kommunal som statslig – mod ændringer i ansættelsesvilkårene, der vil blive opfattet som forringelser, skal vi foreslå, at der anvendes en model svarende til den, som blev anvendt i 1998 i forbindelse med overførslen af de kommunale levnedsmiddelenheder til staten – jf. lov nr. 471 af 1. juli 1998 om fødevarer m.m.

Modellen indebar, at de kommunale tjenestemænd blev tilbudt ansættelse som statstjenestemænd på de vilkår, der var gældende for tjenestemænd i staten, dog således at der ikke ville ske en forringelse af de pågældendes løn- og andre ansættelsesvilkår.

Modellen indebar endvidere, at såfremt en kommunal tjenestemand ikke ønskede ansættelse som statstjenestemand, blev den kommunale ansættelse opretholdt lige som de derfor gældende vilkår under den pågældendes udførelse af de opgaver, der blev henlagt til den tilbudte statslige stilling.

Med lovforslagene vil tjenestemænd fremover være forpligtet til at overtage en anden passende stilling indenfor det nye ansættelsesområde. Det anføres i bemærkningerne, at det ved en vurdering af, om en anden stilling kan anses for passende vil skulle indgå, at ændringerne i ansættelsesområdet sker som led i den generelle kommunalreform.

Det anføres i den forbindelse, at de pågældende vil kunne være forpligtede til at overtage en anden passende stilling indenfor det nye ansættelsesområde, som de ikke ville være forpligtede til at overtage indenfor rammerne af deres hidtidige ansættelsesområde.

Ifølge bemærkningerne gælder dette dog ikke, hvis forpligtigelsen til at overtage en anden stilling indenfor rammerne af det nye ansættelsesområde er af særlig indgribende karakter for den enkelte.

CFU finder, at det med ovennævnte er højest uklart, hvor grænsen mere præcis går for, hvad den enkelte tjenestemand må tåle i forhold til forpligtigelsen til efter lovforslaget at overtage en anden passende stilling indenfor sit – udvidede – ansættelsesområde.

Det fremgår af lovforslaget, at tjenestemænd, der overføres til en ny ansættelsesmyndighed ved pensionering fra denne ansættelse, får udbetalt en samlet tjenestemandspension af den nye ansættelsesmyndighed.

Som det fremgår af bemærkningerne, vil en del af tjenestemændenes pensionsrettigheder være optjent under ansættelsen hos de hidtidige ansættelsesmyndigheder, mens en del af pensionsrettighederne vil være optjent under ansættelsen hos de myndigheder, som tjenestemændene overføres til.

Vi forudsætter, at lovforslaget ikke indebærer forringelser i de berørte tjenestemænds pensionsforhold i forhold til de berettigede forventninger, de pågældende inden overdragelsen kan have hertil.

Videre forudsættes det, at Personalestyrelsens notat af 29. oktober 2004 om pensions- og lønforhold for kommunale tjenestemænd, der overføres til staten (ToldSkat) i forbindelse med kommunalreformen, jf. bilag 3 til L130, finder tilsvarende anvendelse som uddybning af udkastets bemærkninger, og CFU skal henstille, at bemærkningerne udbygges i overensstemmelse hermed.

Den lukkede gruppe

CFU forudsætter, at amtskommunale tjenestemænd, der er ansat i henhold til lov om tjenestemænd i folkeskolen m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 679 af 17. september 1998, opretholder denne status, når de overgår til en ny ansættelsesmyndighed, herunder pensionsvilkår i henhold til § 12 i samme bekendtgørelse.

CFU skal i den forbindelse henlede opmærksomheden på, at lov om tjenestemænd i folkeskolen m.v. beror på en aftale mellem Finansministeriet, Kommunernes Landsforening og Lærernes Centralorganisation om kommunalisering af folkeskolens ansatte. I forhold til etableringen af aftalen om folkeskolen af 27. marts 1992 var det en forudsætning, at der blev etableret en "lukket gruppe" af tjenestemænd, der overgik på særlige vilkår.

Det er CFU's opfattelse, at kommunalreformens gennemførelse ikke forudsætter nogen ændring af status for "den lukkede gruppe" af tjenestemænd i folkeskolen, og hvis vilkårene ønskes ændret, kan det alene ske efter forhandling mellem aftalens parter..

CFU skal derfor henstille, at bemærkningen til § 7 om tjenestemænd i den amtskommunale folkeskole, der er ansat efter lov om tjenestemænd i folkeskolen m.v. fjernes således, at tjenestemændene i den "lukkede gruppe" bevarer den hidtidige status, herunder pensionering i henhold til § 12 i lov om tjenestemænd i folkeskolen m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 679 af 17. september 1998.

Overenskomstansatte medarbejdere

CFU er enig i, at Virksomhedsoverdragelsesloven generelt bør gælde, og på baggrund af lovforslagets bemærkninger også i situationer, hvor der ud fra Virksomhedsoverdragelseslovens bogstav måtte kunne rejses tvivl om et område er inden for lovens rammer eller ej.

Virksomhedsoverdragelsesloven sikrer imidlertid alene den ansattes individuelle rettigheder indtil overenskomstperiodens udløb, og vi skal gøre opmærksom på, at der også på overenskomstområdet er en lang række forskelle i overenskomstgrundlaget for stats- og kommunalt ansatte, idet de fleste af de aftaler, der er nævnt under tjenestemandsafsnittet også gælder for overenskomstansatte.

CFU skal pege på den generelle problematik ved at skulle overføre løn- og pensionsaftaler fra et overenskomstområde til et andet.

Vi finder, at det bør sikres, at de overførte overenskomstansatte efter udløbet af overdragelsesperioden i henhold til Virksomhedsoverdragelsesloven ikke kommer til at opleve en lønnedgang og/eller nedgang til et eventuelt lavere pensionsbidrag som følge af, at de herefter omfattes af de kollektive overenskomster og aftaler herom, der gælder på det statslige område.

Vi vil gøre opmærksom på et enkelt problem, nemlig spørgsmålet om at sikre den enkelte ansatte pensionsmæssig i forbindelse med virksomhedsoverdragelsesloven.

I dag er der ikke mulighed for, at det enkelte pensionsinstitut kan sikre grundlagsrenter, garanteret forrentning af indestående depoter ved overførsel fra et institut til et andet.

CFU skal derfor pege på nødvendigheden af, at de berørte parter i forbindelse med tilpasningsforhandlingerne er opmærksomme på alle relevante aftaler, bestemmelser og lignende.

Afsluttende bemærkninger

Det er CFU's opfattelse, at lovforslaget for så vidt angår de personalepolitiske og personalejuridiske forhold ikke er tilfredsstillende.

CFU skal derfor foreslå, at der garanteres gennemførelse af tilpasningsforhandlinger mellem de berørte parter både for tjenestemænd og overenskomstansatte således, at det kan klarlægges, hvilke løn- og ansættelsesvilkår, der skal være dækkende for de overførte grupper i fremtiden.

CFU har tilsluttet sig de politiske udmeldinger om tryghed for de berørte personer, og vi skal derfor opfordre til, at der afsættes den fornødne tid til og reel mulighed for dialog og forhandling mellem de berørte parter.

CFU forbeholder sig ret til at komme med yderligere bemærkninger til nærværende lovforslag samt til lovpakken generelt på et senere tidspunkt.

Med venlig hilsen

Peter Waldorff

Undervisningsministeriet
Institutionsstyrelsen
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K

Den 21. december 2004

Socialfaglig afdeling
TOR/GH

Sag: 2004-SLCSFA-00290
Dokument: 77031

Side 1 af 3

Høringssvar til lovforslag om ændring af lov om CVU m.v.

SL takker for tilsendelsen af forslag til lov om ændring af lov om Centre for Videregående Uddannelser m.v. i forbindelse med udmøntningen af kommunalreformen.

Lovforslaget vil medføre en række alvorlige problemer for dimensioneringen af pædagoguddannelsen samt tilvejebringelsen af praktikpladser. Det skyldes, at lovforslaget ikke er opmærksom på de særlige reguleringsmekanismer, der siden 1992 har været gældende for pædagoguddannelsen.

Dimensioneringen af pædagoguddannelsen er i dag koblet sammen med tilvejebringelsen af praktikpladser. Denne sammenkobling sker via praktikpladsudvalget. Praktikpladsudvalgets opgave er at koordinere det samlede behov for nyuddannede pædagoger i hele amtet. I praktikpladsudvalget sidder repræsentanter for amtet, kommunerne i amtet samt aftagerorganisationerne (SL og BUPL). Endvidere dimensionerer praktikpladsudvalget optaget på det enkelte pædagogseminarium i regionen. Fordelen ved denne struktur er, at der hele tiden er sammenhæng mellem antallet af praktikpladser og antallet af studiepladser – herunder det enkelte seminariums kvote af studiepladser og praktikpladser. Endvidere er fordelene, at det er arbejdsmarkedets parter i forening, der vurderer behovet for pædagoger og hermed også forpligter sig på et tilsvarende antal praktikpladser.

I lovforslaget skilles disse funktioner – på flere niveauer – og konsekvenserne er, at den lokale regulering af fordelingen af praktikpladser og studiepladser falder fra hinanden:

1) Dimensioneringen af pædagoguddannelsen skal efter lovforslaget ske ved en "dialog" mellem undervisningsministeriet, regionsrådene og kommunalbestyrelserne. Det undrer SL, at vi ikke er nævnt som

dialogpart. Siden 1990 har SL været anerkendt som part i pædagoguddannelsen. Endvidere besidder SL det bedste og mest aktuelle datamateriale om socialpædagogers beskæftigelsessituation, hvilket er uomgængeligt i overvejelserne om den fremtidige dimensionering af pædagoguddannelsen. SL ser derfor frem til, at de pædagogfaglige organisationer indskrives som dialogpartnere i lovforslaget. At fjerne de pædagogfaglige organisationer som part i pædagoguddannelsen kan ikke begrundes i lovens tilpasning til en ny kommunalstruktur. Endvidere vil det være et særdeles uheldigt signal at sende ud forud for en kommende reform af pædagoguddannelsen.

2) Forholdet mellem den nationale og den lokale dimensionering er ikke medtænkt i lovforslaget. Lovforslaget indeholder bestemmelser om, hvordan dimensioneringen fastsættes på landsplan. Hvordan dimensioneringen fastsættes på det enkelte pædagogseminarium er til gengæld helt overset. Konsekvensen er, at der mangler et organ til udmøntning af den lokale dimensionering på den enkelte uddannelsesinstitution af den enkelte uddannelse. Endvidere mangler lovforslaget bestemmelser om hvilke principper, der skal være styrende for den lokale regulering af dimensioneringen af pædagoguddannelsen. Skal det være antallet af pædagogiske arbejdspladser i pædagogseminariets beliggenhedskommune, antallet af pædagogiske arbejdspladser i regionen - eller andet? I dag varetages disse koordinerende funktioner af praktikpladsudvalget under hensyntagen til de lokale forhold.

3) Ansvar for tilvejebringelse af praktikpladser udlægges til uddannelsesinstitutionen. Lovteksten er her særdeles uklar. Er det den enkelte uddannelsesinstitution, eller er det uddannelsesinstitutionerne i regionen, eller de samme uddannelsesinstitutioner i forening? Lovteksten tænker angiveligt på CVU'er, men overser i så fald, at der inden for pædagoguddannelsen findes 7 fritstående pædagogseminarier. Har de hver især ret til at finde praktikpladser - på linie med et CVU? I så fald kan der forudses betydelige kampe mellem uddannelsesinstitutionerne om de "gode" praktikpladser, når der ikke findes et koordinerende organ til fordeling af praktikpladser mellem uddannelsesstederne. Hertil kommer, at der for pædagoguddannelsen skal sikres den rigtige fordeling af praktikpladser mellem normalområdet og det socialpædagogiske område. I dag varetages begge disse koordinerende funktioner af praktikpladsudvalget.

SL mener, at det bør indarbejdes, at undervisningsministeriet i en efterfølgende bekendtgørelse skal udarbejde "nærmere regler for tilvejebringelse og fordeling af praktikpladser for den enkelte uddannelse". En sådan bekendtgørelse er helt nødvendig for at sikre både kvalitet og bredde i udbuddet af praktikpladser.

4) Lovforslaget pålægger institutionsejere, der modtager statstilskud, at stille egnede praktikpladser til rådighed. Her overser lovforslaget, at praktikpladser inden for det pædagogiske område ikke er SU-finansierede, men tilvejebringes ved konvertering af faste stillinger. Lovforslaget griber således ind i ledelsesretten. For det socialpædagogiske område er forholdet endvidere det, at den geografiske forde-

ling af f.eks. børne- og ungeinstitutioner er meget skæv. Nogle storkommuner vil have mange institutioner, mens andre ikke vil have nogen. Byrden ved at påtage sig praktikansvaret bliver således meget ulige fordelt. SL ser derfor frem til, at praktikken i pædagoguddannelsen snarest bliver SU-finansieret.

I dag er pligten til at tilvejebringe praktikpladser en del af aftalen om grundlaget for pædagoguddannelsen indgået mellem uddannelsens parter (primært undervisningsministeriet, KL, ARF og de pædagogfaglige organisationer) i 1990. Denne aftale bortfalder med lovændringen. Der skal derfor mellem pædagoguddannelsens parter snarest indgås aftale om den fremtidige tilvejebringelse af praktikpladser.

Sammenfattende peger derfor SL på:

- De pædagogfaglige organisationer skal med i dialogen om pædagoguddannelsens dimensionering – både nationalt og lokalt.
- Der skal etableres koordinerende organer for tildeling af det enkelte pædagogseminariums studiepladser og praktikpladser samt fordelingen heraf mellem normalområdet og det socialpædagogiske område.
- Pålæg om at stille praktikpladser til rådighed er problematisk, så længe pædagoguddannelsens praktik er lønnet.

Med venlig hilsen

Mogens Seider
Forbunds næstformand